

Korszerűsödik Marosvásárhely közszállítása

Húsz új dízelbusz érkezett

Fotó: Nagy Tibor

Szerdán hajnalban megérkezett Marosvásárhelyre az a húsz új dízel autóbusz, amit saját költségvetéséből vásárolt az önkormányzat. A városvezetés célja az autóbuszpark korszerűsítése, jobb utazási körülmények biztosítása a lakosok számára.

Mezey Sarolta

A buszok egyelőre a Helyi Közszállítási Vállalat telephelyén vannak mindaddig, amíg sikerül beírni őket a forgalomba. Ezt követően állítják be a járműveket a város különböző útvonalaira – nyilatkozta lapunknak Portik Vilmos, Marosvásárhely alpolgármestere.

Az autóbuszokat a közszállítási vállalat gépkocsivezetői piros,

(Folytatás a 2. oldalon)

Nem változnak a tanítás kezdésének időpontjai

Hiába volt a szülők, a szakszervezetek kérése, tiltakozása, Sorin Cămpănu ideiglenesen kinevezett tanügyminiszter hajthatatlan maradt, és bejelentette, hogy januárban bepótolják a két-, illetve az egyhetes őszi kényszervakáció miatt elmaradt napokat.

2.

Módosult a zöldházprogram

December 28-án a Környezetvédelmi Alap nyilvánosságra hozta a módosított útmutatót, amely szerint megkönynyítették az eljárást.

4.

Önkéntesként Kenyában

November végén tért haza, miután két hónapig volt Hungary Helps-önkéntes Kenyában, Hajdu Hilda, marosludasi származású, de jelenleg Kolozsváron élő fiatal nő, aki egy rákos gyerekeket felkaroló egyesületnél dolgozik.

6.

A hegyekben üzemelnek a sípályák

Miközben Marosvásárhelyen továbbra is esős, szürke, lehangoló az időjárás, a Hargita megyei sípályák üzemelnek, néhol napsütésben.

17.

Aktuális

Marad a kihívás

Antalfi Imola

A nyári szünet után berobbant negyedik járvány hullám meglehetősen felkészületlenül érte a hatóságokat. Az esetszámok rekordokat döntöttek, az elhunytak száma is nagyon magas volt. Ehhez képest most úgy tűnik, a közegészségügyi hatóság szakértői készülnek: három forgatókönyv alapján próbálják ellenőrzés alatt tartani a járványhelyzetet, ha oda jutunk. Márpedig szerintük valószínűsíthető az ötödik hullám, január közepére válhat dominánssá az omikron vírusváltozat Romániában, a jövő hónap végére pedig a közösségi terjedéssel is számolni kell. Az előrejelzések mellett készülnek az optimista, a közepes és a pesszimista forgatókönyvekkel. Utóbbi azt jelentheti, hogy 27 nap alatt emelkedne 25 ezerre a kórházban kezelték száma, és 20 nap alatt meghaladja az 1500-at az intenzív terápiás osztályokon ápolottak száma.

A szakértő remélhetőleg ezúttal komolyan készül az újabb járványhullámra, stratégiájában fontos szerepet kap majd a tömeges tesztelés. Ez eddig mondhatni vicc kategória ahhoz képest, ahogyan például Angliában értelmezik. Fontos továbbá az enyhe és közepes tünetekkel rendelkezők ellátására létesítendő központok működtetése, erről az egészségügyi miniszter beszélt szerdán. Ez azért is kihívás, mivel köztudott, hogy a betegek jelentős része későn, immár

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

30., csütörtök

A Nap kel
8 óra 6 perckor,
lenyugszik
16 óra 44 perckor.
Az év 364. napja,
hátravan 1 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony

Hőmérséklet:
max. 5 °C
min. 3 °C

*Isten éltesse!

Ma DÁVID, holnap SZILVESZTER napja.

SZILVESZTER: latin eredetű, jelentése: erdő mellett lakó, erdei férfi.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2021. december 29.

1 EUR	4,9490
1 USD	4,3849
100 HUF	1,3405
1 g ARANY	253,1886

Hús új dízelbusz érkezett

(Folytatás az 1. oldalról)
ideiglenes rendszámmal hozták el Bukarestből. Szerdán hajnalban érkeztek meg, a közösségi médiában közzölt korábbi híresztelésekkel ellentétben.

Az alpolgármester szerint körülbelül egy hónapba telik még, amíg lebonyolítják a forgalomba íratás proceduráját, illetve kötelező járműbiztosítást kötnék.

A marosvásárhelyiek minden valószínűség szerint január végén már utazhatnak ezeken a buszokon.

Az alpolgármester lapunk kérdésére azt is elmondta, hogy török–kínai gyártmányú, a 21. századi követelményeknek megfelelően légkondicionálással, fűtéssel, akadálymentesítéssel ellátott buszokról van szó, amelyeket egy török cég forgalmaz. A Marosvá-

sárhelyi Polgármesteri Hivatal idén szeptember 6-án kötött szerződést a beszerzésükre. A járművek hossza 12,5 méter, 26 ülőhely és 81 állóhely van bennük.

A tömegközlekedés korszerűsítése érdekében az elkövetkező években a város összesen 126 új autóbuszsal bővíti majd a gépparkját, ebből 47 elektromos autóbusz lesz.

Fotó: Nagy Tibor

Megyei hírek

Adomány a megyei kórháznak

A Maros Megyei Klinikai Kórház támogatására az Amerikai Magyarok Szövetsége, a Creative Cultural Exchange (CCE) nonprofit szervezet 2016 nyarán indított WeCare orvosi és eszközprogramja keretében egyszer használatos orvosi és betegápolási eszközöket adományozott a kórháznak – tájékoztatott közleményben az intézmény vezetőse, ezúton is köszönetet mondva a betegek, illetve a kórház dolgozóinak javát szolgáló, munkájukat megkönnyítő adományért.

Rövidített ügyfélfogadás 31-én

Az év utolsó napján, december 31-én, pénteken Marosvásárhely polgármesteri hivatalában rövidített program szerint, déli 12 óráig zajlik az ügyfélfogadás.

Zárva lesznek a piacok

A Marosvásárhelyi Ingatlankezelő és Piacigazgatóság tájékoztatása szerint január 1-jén, szombaton és 2-án, vasárnap zárva lesznek a megyeszékhelyi piacok. Az ócskapiac az év második napján, vasárnap szintén zárva tart.

Drágul a víz

A megyei tanács jóváhagyta az Aquaserv regionális vízszolgáltató vállalat díjszabásainak módosítását az ivóvíz- és szennyvízkezelési szolgáltatásra. Az ivóvíz-szolgáltatás díja köbméterenként 3,76 lejről 4,03 lejre nő, míg a szennyvízkezelésé köbméterenként 3,16 lejről 3,39 lejre.

Indul a szelektív hulladékgyűjtés

Január 17-étől Marosvásárhelyen is elkezdődik a szelektív hulladékgyűjtés. Először a magánháznak lesz lehetőségük különválasztva gyűjteni a hulladékot, ez mintegy 7 ezer háztartást érint, majd fokozatosan kiterjesztik a tömbháznegyedekre is. Az újrahasznosítható szemét négy típusát gyűjtik majd különböző színű zsákokba: a műanyagot, fémét sárgába, a papírt és kartont kékbe, az üveget zöldbe, a biológiailag lebomló háztartási hulladékot pedig tetszőleges színű zsákba. A Sylevy Salubriserv hulladékgyűjtő vállalat január elején biztosítja a háromféle színes zsákot. Az ezekbe helyezett hulladékot hetente gyűjtik össze a házak előtt, hétfőtől szombati 7 és 15 óra között, előre meghatározott, utcákra lebontott ütemterv szerint.

Forgalomkorlátozás a központban

December 30-án (ma) 18 és 22 óra között forgalomkorlátozás lesz érvényben Marosvásárhely főterén, a Színház tér oldalán. 31-én, pénteken 17 órától január 1-jén, szombaton 9 óráig szintén korlátozzák a gépkocsiforgalmat a városközpontban, illetve a főterre vezető mellékutcákban. A szabadtéri szilveszteri ünnepség teljes ideje alatt a polgármesteri hivatal épülete előtti utca is zárva lesz – tájékoztat Facebook-oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Újabb törvénysértés tűzijátékgyűben

A Tűzijáték nevű országos akció keretében Maros megyében továbbra is ellenőrzik a pirotechnikai eszközök forgalmazására és használatára, illetve tárolására vonatkozó előírások betartását. December 28-án, kedden Dicső-szentmártonban egy 50 éves nőt büntettek meg a rendőrök, az illető 630 darab P1, P2, P3 és F3 kategóriájú tűzijátékot árult engedély nélkül. Az ügyben rendőrségi kivizsgálás indult.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Nem változnak a tanítás kezdésének időpontjai

Hiába volt a szülők, a szakszervezetek kérése, tiltakozása, Sorin Câmpeanu ideiglenesen kinevezett tanügyminiszter hajthatatlan maradt, és bejelentette, hogy januárban bepótolják a két-, illetve az egyhetes őszi kényszervakáció miatt elmaradt napokat. Így a szünetet nem hosszabbítják meg, és a felső tagozatos (V–XIII. osztályos) tanulóknak január 3-án, a 0–IV. osztályos diákoknak pedig január 10-én megkezdődik a jelenléti oktatás.

A kényszerszünettel töltött hetet a kisdíjakok január 10–14. között fogják bepótolni, a nagyobbak a két hetet január 3–14. között. A második félév, ami az eredeti program szerint január 10-én kezdődött volna, egy héttel később, január 17-én veszi kezdetét, az elveszített egy hetet az Iskola

másképpen hét alatt pótolják be. Tehát január közepén nem lesz újabb vakáció, csak egy hétvége (január 14–17. között), és meg is kezdődik a második félév, ami június 10-ig tart. A tavaszi szünet április 15. – május 1. között lesz, ha a járványhelyzet nem írja át az eredeti tervet.

Az oktatási miniszter magyarázata szerint ezzel a beosztással annak a kérésnek szeretnének eleget tenni, hogy ne változzon meg a végzős osztályok számára eredetileg megállapított tanév szerkezetben a záróvizsgák kijelölt időpontja.

A második félévet az iskolák az ősszel megtartott és decemberben zárult versenyvizsga nyomán kialakuló vezetőséggel kezdik meg a tanintézmények. (bodolai)

Kedves olvasóink!

Hirdetési irodánk nyitvatartása, a munkaszüneti napok miatt, a következőképpen módosul:

- december 30., csütörtök: 9-14 óra között
- december 31., péntek, január 1., szombat, január 2., vasárnap: ZÁRVA
- január 3., hétfő: 9-15 óra között.

Szilveszteri lapszámunk december 31-én, pénteken, majd a következő január 4-én, kedden jelenik meg.

Érdeklődni a 0742-828-647-es telefonszámon lehet.

Boldog új évet kívánunk minden kedves olvasónknak!

A hulladékelszállítás menete az év végén

Mivel január 1-jén (szombaton) ünnepi program lesz, arra kérjük a lakosokat, hogy Marosvásárhely területén december 31-én, pénteken tegyék ki a hulladékot a megszokott időben, a cég munkatársai el fogják szállítani.

Örömtelibb, boldog új évet kíván

a Sylevy Salubriserv Kft.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirooska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Hét erdélyi reptér részesülhet támogatásban

Az RMDSZ és a fejlesztési minisztérium javaslatára megteremtette keddi ülésén a kormány azt a jog-alapot, amelynek segítségével a tartalékalapból tizenkét regionális reptér, közöttük hét erdélyi kaphat támogatást – jelentette be Cseke Attila fejlesztési miniszter.

A szaktárcavezető elmondta: a kormány a koronavírus-járvány visszaszorítását célzó országos és európai szigorítások miatt anyagi nehézségekkel küzdő reptereket támogatja azért, hogy zökkenőmentes legyen az utasok ellátása.

A döntés értelmében a héten határozza meg a kormány az odaitéendő összegeket. A javaslat szerint összesen 53.839.000 lejes finanszírozást nyújtanak a hét erdélyi repülőtérnek. A kolozsvári nemzetközi repülőtér 9 millió, a marosvásárhelyi közel 6 millió lejt kapna.

A nagyváradi repülőtér 8,8, a szatmárnémeti 7, a nagybányai 8,5 millió lejes finanszírozásban részesülne. A kormány ugyanakkor a szebeni repülőtérnek 6,6 millió lejt, az aradinak 7,9 millió lejt ítélt meg oda a tartalékalapból. (RMDSZ-tájékoztató)

A marosvásárhelyi reptér

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Romániában az ötödik járványhullámra készülnek

A koronavírus-járvány ötödik hullámára készülnek Romániában. A hivatalos adatok azt jelzik, hogy az ötödik hullám el is kezdődött, Alexandru Rafila egészségügyi miniszter azonban ezt nem erősítette meg szerdai sajtótájékoztatóján.

A hírtévéziók által élőben közvetített sajtótájékoztatóján Adriana Pistol, a Közegészségügyi Intézet (INSP) igazgatója valószínűsítette, hogy már január közepére az omikron vírusváltozat válik dominánssá Romániában, és január végén a vírus közösségi terjedésével kell számolni. Utóbbi azt az állapotot jelzi, amikor már nem állapítható meg, hogy egy-egy fertőzött kitől kapta el a vírust.

Adriana Pistol megemlítette: míg a negyedik hullám kezdetétől 52 nap telt el a hullám tetőzéséig, az omikron vírusváltozat által okozott ötödik hullámnál már 31 napon belül elérhetik a napi 25 ezer új esetet, és megtörténhet, hogy a tetőzés ennél is nagyobb napi esetszámmal következik be. Adriana Pistol optimista, közepes és pesszimista forgatókönyvet is bemutatott. Az optimista szerint napi tíz százalékkal nő az esetszám, a fertőzötteknek azonban csak öt százaléka kerül kórházba, és a beutaltak tíz százaléka szorult intenzív terápiára. A pesszimista forgatókönyv a napi fertőzések ugyanolyan ütemű növekedésével számol, de

úgy tekinti, hogy a fertőzöttek több mint húsz százaléka kerül kórházba, és a beutaltak 12 százaléka szorult intenzív terápiás kezelésre. Az egészségügyi szakember szerint az optimista forgatókönyv szerint 41 nap alatt emelkedik 25 ezerre a kórházban kezelt fertőzöttek száma, a közepes forgatókönyv szerint ez 37 nap alatt, a pesszimista szerint pedig már 27 nap alatt megtörténik. Az intenzív terápiás osztályokon az optimista forgatókönyv szerint 33, a közepes szerint 26, de a kedvezőtlen előrejelzés szerint már 20 nap alatt meghaladja az 1500-at a betegek száma.

Alexandru Rafila egészségügyi miniszter a tesztelési kapacitás növelését helyezte kilátásba, és olyan központok létrehozását jelentette be, amelyek felméri az enyhe és közepes tüneteket mutató fertőzöttek állapotát, és kezelést is nyújtanak számukra.

A miniszter az Egészségügyi Operatív Információkat Kezelő Csoport (GMIOS) létrehozását is bejelentette, amely nyilvántartja az intenzív terápiás szabad ágyakat, és koordinálja a kapacitások elosztását. A miniszter megjegyezte: 2805 olyan intenzív terápiás ágy van az országban, amelyhez személyzet is biztosítható. A miniszter fontosnak tartotta a könnyebb esetek ambuláns kezelésének a kiterjesztését, és az ehhez szükséges olyan innovatív gyógyszerek beszerz-

sét, mint a Paxlovid és a Molnupiravir. A miniszter arra is kitért, hogy újra kell élesíteni az oltási kampányt, hiszen csakis ezzel kerülhető el, hogy a fertőzés súlyos megbetegedést okozzon. Hozzátette: mindenképpen szeretnék elkerülni, hogy le kelljen zárni az országot, hogy be kelljen zárni az iskolákat, és minél alacsonyabbra szeretnék szorítani a halálos áldozatok számát. Reményét fejezte ki, hogy megszületik a politikai megállapodás a Covid-igazolvány munkahelyi megkövetelését előíró jogszabály elfogadásáról.

A hatóságok által közölt hivatalos adatok szerint kedd óta növekszik a hét nap alatt rögzített új esetek száma. A szerdával záruló hét napban immár tíz százalékkal több új esetet (5420) jegyeztek, mint a korábbi hét napon (4888). Alexandru Rafila egészségügyi miniszter a szerdai sajtótájékoztatóján még vonatkozott kijelenteni, hogy elkezdődött az ötödik hullám. Megjegyezte: meg kell győződniük arról, hogy tovább növekszik-e, vagy megállapodik az új esetek napi száma.

A szerda délután közölt hivatalos adatok szerint az elmúlt 24 órában 1271-en fertőződtek meg koronavírussal, és 33-an haltak meg a kór következtében Romániában. Jelenleg 2359 fertőzöttet kezelnek kórházban, 392-t intenzív terápiás osztályon. (MTI)

Ország – világ

Csökkentik a karanténidőt

A jelenlegi tizennégy napról tíz napra csökkentik a koronavírus-fertőzöttek számára kötelezően előírt karantén és lakhelyi elkülönítés időtartamát – jelentette be egy szerdai sajtótájékoztatóon az egészségügyi miniszter. Alexandru Rafila rámutatott, a napokban intézkednek arról, hogy az uniós tagállamok nagy részéhez hasonlóan Romániában is 10 nap legyen a karantén és a lakhelyi elkülönítés időtartama. A sajtótájékoztatóon jelen volt a Fertőző Betegségeket Ellenőrző és Felügyelő Országos Központ igazgatója, Adriana Pistol is, aki ismét a koronavírus elleni oltás felvételére buzdított mindenkit. Mint hangsúlyozta, a vakcina védelmet nyújt a koronavírus-fertőzés súlyos lefolyása ellen, amely az időseknél és a krónikus betegeknél gyakoribb, de fiataloknál is előfordul. A szakember rámutatott, a magas átoltottsággal rendelkező országok megengedhetik maguknak, hogy 10 napnál is rövidebb időtartamú kötelező karantént szabjanak meg, mivel az oltottak sokkal kisebb mértékben adják tovább a vírust, mint az oltatlanok. (Agerpres)

Bombariadó plázában

Bombariadó miatt kiürítettek szerdán egy bevásárlóközpontot Bukarest harmadik kerületében. A rendőr-főkapitányság tájékoztatása értelmében e-mailben érkezett a névtelen bejelentés, miszerint robbanószerkezetet helyeztek el az épületben. A pirotechnikai szakértők és a rendőrség képviselői elkezdtek a vizsgálatot a helyszínen – közölte a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) sajtóirodája. (Agerpres)

A legforgalmasabbak a légi határátkelők voltak

Mintegy 93.000 román és külföldi állampolgár lépte át a román államhatárt az utóbbi 24 órában, több mint 23.700 gépkocsival (ezek közül 7100 teherszállító jármű volt) – tájékoztatott szerdán az országos határrendészet (IGPF). A belépőoldalon mintegy 40.900 személy jelentkezett ellenőrzésre 10.300 járművel, a kilépőoldalon pedig 52.100 személyt és 13.400 járművet regisztráltak. A legforgalmasabbak a légi határátkelők voltak, körülbelül 37.000 személyt szeltek át az országhatárt repülővel. A Magyarországgal közös határszakasz átkelőinél 25.100 személyt és 10.600 gépkocsit, a Moldávával közös határon 14.400 személyt és 4600 járművet, a Bulgáriával közös határon mintegy 10.000 személyt és 5600 járművet jegyeztek. A közleményből az is kiderül, hogy az elmúlt 24 órában 25 illegális tettet (12 bűncselekményt és 13 kihágást) észleltek a határátkelőknél és a zöldhatáron. Emellett mintegy 153.200 lej értékben foglaltak le olyan javakat, amelyeket illegálisan próbáltak behozni az országba. A hatóságok nem engedtek be az országba 12 külföldi állampolgárt, mert nem tettek eleget a belépési feltételeknek, négy román állampolgárt pedig a törvényes előírásokra hivatkozva, különböző okokból nem engedtek ki Romániából. (Agerpres)

Marad a kihívás

(Folytatás az 1. oldalról)

súlyos állapotban kerül kórházba, az emberek ugyanis ózknodnak attól, hogy orvoshoz forduljanak, gyakran önkézeléssel próbálnak túllenni a betegségen. A bizalomdeficit az egészségügyi ellátórendszerben legyőzhető, ha a szóban forgó központokat szakemberrel működtetik majd. Kérdés, hogy erre honnan lehet személyzetet, logisztikát csoportosítani?

A stratégia másik fontos eleme a betegség kezelésére alkalmas gyógyszerek beszerzése. Nem elég az, hogy a szaktárcavezető „fontosnak tartja” a Pfizer által kifejlesztett Paxlovid gyógyszer, illetve a Molnupiravir beszerzését, remélhetőleg ezek elérhetőek lesznek a romániai betegek kezeléséhez. Az amerikai gyógyszerhatóság által ideiglenesen engedélyezett gyógyszerből Németország egymillió adagot rendelt, amit január vége előtt szállít le a gyártó. Kérdés, hogy nálunk mikorra lesz elérhető a Covidban szenvedő betegek kezelésére alkalmas orvosság, amely azonban – figyelmeztetnek az egészségügyi szakemberek – nem „váltja ki” a vakcinát. Márpedig itthon kirívóan alacsony az átoltottsági arány. Miközben a britek (ahol az átoltottság 90 százalékos, és a 3., emlékeztető dózist a felnőtt lakosság mintegy 60 százaléka megkapta) arról beszélnek, hogy az intenzív osztályokra kerülő páciensek 90 százaléka nem adatta be a 3., hatáserősítő oltást, Romániában, december közepén a lakosság csupán 40 százalékát volt teljesen átoltott, azaz a vakcina mindkét dózist megkapta.

Így év végén elmondható, hogy kudarcként értelmezhető a kormány ez évi vakcinakampánya, amit jövőben nagyon nehéz lesz átfordítani sikerre. Egyértelmű, hogy ez marad a 2022-es év egyik nagy kihívása.

Ukrajnában áldozatokat követelő tűz ütött ki egy kórház intenzív osztályán

Hárman életüket veszítették, miután tűz ütött ki egy koronavírusos betegek ápolására kijelölt nyugat-ukrajnai kórház intenzív osztályán – hozták nyilvánosságra szerdán ukrainai hírportálok a hatóságok közlései alapján.

A baleset az Ivano-Frankivszk megyében lévő Koszív központi járási kórházában történt kedd este. Egy elhunyt Covid-beteg ágyánál a kórház egyik alkalmazottja a hagyományokhoz híven emlékgyertyát gyújtott. Az osztályon azonban egyszerre öt oxigénkoncentrátor működött, amelytől telítetté vált a levegő oxigénnel. A gyertya lángja az oxigéndús levegőben belobbant, gyorsan szétterjedő tüzet okozott, meggyulladtak az orvosi berendezések, szövetek és egyéb tárgyak.

A tragédia nyomán az ukrán katasztrófavédelmi szolgálat felszólította az egészségügyi intézmények vezetőit, hogy szigorúan tiltsák meg a nyílt tűz használatát az intenzív osztályokon és az oxigénellátó berendezések közelében.

Az egészségügyi minisztérium köz-

lése szerint Ukrajnában eddig hat betegnél azonosították a koronavírus különösen fertőző omikron variánsát. Kettőnél a fővárosban, Kijevben, szintén két betegnél Kijev megyében és egy-egy fertőzöttnél a nyugat-ukrajnai Lvivben (Lemberg), valamint a keleti országrészben lévő Dnyiprban diagnosztizáltak a vírusváltozatot.

Az Ukrainszka Pravda hírportál az egészségügyi tárcára hivatkozva közölte szerdán, hogy két régió – a kelet-ukrajnai Donyeck és a romániai határnál lévő Csernyivci megye – átkerült a jelenlegi legenyhébb, sárga járványhelyzeti besorolásból az eggyel súlyosabb, narancs kategóriába. Mindkét régióban az újonnan regisztrált fertőzöttek száma haladta meg a megengedett mértéket. A narancsszínű besorolás figyelmeztető kategória a legszigorúbb vörös előtt. Ugyanazok a korlátozások érvényesek az ide sorolt régiókban, mint a sárgában, viszont a helyi hatóságok szigoríthatnak rajtuk.

Ukrajnában a tömegrendezvényeket, bevásárlóközpontokat, kulturális és sportlétesítményeket a vörös kategóriá-

ban lévő régiókban csakis azok látogathatják, akik felvették a védőoltás mindkét dózist, gyógyultsági vagy friss negatív PCR-teszttel rendelkeznek. A sárga besorolású régiókban ehhez elegendő az oltás első dózisének felvétele is.

Kedden Oleh Nemcsinov kabinetminiszter még azt közölte, hogy december 30-tól az egész ország sárga kategóriában lesz.

Ukrajnában szerdára az eddig azonosított fertőzöttek száma 5454-gyel 3,65 millióra, az elhunytaké 307-tel 95.412-re nőtt. Az aktív betegek száma eközben több mint hétezerrel 109.398-ra csökkent. Az elmúlt napon 1153 koronavírussal, illetve fertőzéses beteget szállítottak kórházba.

A legfrissebb adatok szerint valamely oltás mindkét dózist eddig 13.542.266-an adták be maguknak a mintegy 42 millió lakosú országban, további 1.097.232-en pedig még csak az első adagot vették fel. Harmadik oltást eddig 4890-en kaptak. Kedden 131 129 embert oltottak be. (MTI)

Módosult a fotovoltaiikus zöldház program Újabb határidők

Mint ismeretes, a környezetvédelmi, erdő- és vízgazdálkodási minisztérium hatáskörébe tartozó Környezetvédelmi Alap igazgatósága (AFM) december 22-én meghirdette a fotovoltaiikus zöldház programot, amelynek alapján támogatják a napelemek energiaforrásként való felszerelését épületekre. Az elektronikus úton megpályázható, illetve feltöltendő program az elavult számítógépes rendszer és program miatt leblokkolt, így új módszert kellett kidolgozni. December 28-án a Környezetvédelmi Alap nyilvánosságra hozta a módosított útmutatót, amely szerint megkönnyítették az eljárást.

Vajda György

A program pályázati útmutatóját december 24-én a környezetvédelmi minisztérium 2385-ös határozatával fogadták el, és a 28-án kibocsátott – a Környezetvédelmi Alap elnöke által aláírt – rendelkezéssel módosították. Eszerint az engedélyezett szerelők által összeállított haszonélvezők jegyzékét 2021. december 29-e és 2022. január 4-e között lehet feltölteni a rendszerbe, a Környezetvédelmi Alap által közzétett napirend szerint, szerre, hogy a túlszűfolt használat miatt ne blokkolódjon le a rendszer. Ugyanakkor a pályázati útmutató 22. cikkelye 8. alpontjában a magánszemélyek által feltöltött dokumentumok elbírálási kritériumaként benyújtási határidőnek a listák feltöltésének időpontját jelölik meg. Figyelembe veszik a pandémia megelőzésére és megfékezésére vonatkozó 55/2020-as törvény 4. cikkelyét, miszerint a dokumentumok határideje nem évül el a járványhelyzet alatt, az ezt követő 90 napon belül is érvényesek maradnak, ami ez esetben azt jelenti, hogy a december 22-én érvényes irat nem évül el a járvány idején, így a listák továb-

bítását követően nem kell meghosszabbítani a határidőt.

Fontos korrekciója a pályázati szabályzatnak, hogy a telekkönyvkivonatok érvényességét 30-ról 60 napra módosították. Akkor tekintik elfogadottnak a pályázatot, miután feltöltötték a szerelők a listát, és minden érintett magánszemély dokumentációja eljutott online formában a Környezetvédelmi Alaphoz.

A programba való feliratkozásra és az összegek lekötésére vonatkozó pályázati szabályzat 18. cikkelye 3. alpontja alapján az engedélyezett szerelők kötelessége azonosítani az érdekelte magánszemélyeket, a szabályzat 21. cikkelye szerint ellenőrizik a szükséges dokumentumokat is. Csak azokat a személyeket vehetik fel a listára, akik a pályázati szabályzatnak megfelelő dokumentációt állítottak össze.

A listán szerepelnie kell a magánszemély nevének, személyi számának, a megye vagy régió megnevezésének, ahol felszerelik a fotovoltaiikus rendszert. A dokumentumok érvényességét fel kell tüntetni az adatok továbbításakor. A szabályzat 22. cikkelye 2. alpontja szerint a listákat e-mailben kizárólag Excel formátumban 2021. december 29-e és 2022. január 4-e között a listefotovoltaice@afm.ro e-mail-címre kell eljuttatni. Amennyiben a Környezetvédelmi Alap szakértői hiányosságot tapasztalnak, közlik az engedélyezett szerelővel, akinek egyszer áll jogában feltölteni a hiányzó dokumentumot az AFM által levélben közölt határidőn belül. Azok a magánszemélyek, akik nem szerepelnek a listákon, nem tölthetik fel a rendszerbe a finanszírozási dokumentációjukat, így elesnek a támogatástól.

Az új módszerrel az engedélyezett szerelők többet tudhatnak meg a Környezetvédelmi Alap szakértőjétől a 0725-225-539-es telefonszámon – áll a hivatal közleményében.

Egységesítették a közalkalmazottak jogállását

A fejlesztési és közigazgatási minisztérium javaslatára döntött ma a kormány egy sürgősségi rendeletről, amely értelmében a közalkalmazottak jogállása egységes lesz – jelentette be kedden, a kormányülést követően Cseke Attila fejlesztési miniszter.

A sürgősségi kormányrendelet a hatályos közigazgatási törvénykönyvet módosítja, és a katonai, illetve bizonyos belügyi közalkalmazottak kivételével megszűnteti a speciális közalkalmazotti státust, mutatott rá a szaktárca vezetője. Cseke Attila elmondta: a módosításra,

amelyet a közigazgatási törvénykönyv is előír, azért volt szükség, mert a hatályos rendelkezések értelmében például az önkormányzathoz alkalmazott helyi rendőr speciális közalkalmazotti státust töltött be, ami gondot okozott versenyvizsga esetén vagy egy későbbi alkalmazáskor.

A sürgősségi kormányrendelet elfogadására azután került sor, hogy beiktatták az új kormányt, amelynek joga van sürgősségi kormányrendeleteket elfogadni – összegzett a szaktárca vezetője. (RMDSZ-tájékoztató)

Benkő Samu emlékére

Nem tanított, de többet tanultam tőle, mint annyi más tanítómestereimtől, az előtte járóktól. Nem hallgattam őt hatalmas aulában, nem láttam egyetemi katedrákon, de közelről hallhattam kissé rekedtes hangját. Tökéletes dikcióját. Élvezet volt őt hallgatni. Sokáig azt gondoltam róla, hogy az eleven elbeszélő, mesélő, anekdotázó, adatokat, embereket, összefüggéseket, éveket és korszakokat megjelkesztő, átvilágító élőbeszede sokkal jobb, mint ha leírná azokat.

Tévedtem. Írásai ott vannak a polcomon, ha felütöm bármelyik tanulmánykötetét, szinte hallom, ahogy magyarul. Pedig már évek óta nem találkoztam vele. Már nem jött, nem jöhetett Vásárhelyre, betegsége fiához vitte, aztán Kolozsvárra vissza, oda, abba a kis tömbházlakásba a város szélén, rálátással a Palocsay-kertekre, amelynek minden fala, zuga, benyílója tele volt könyvekkel, képekkel, kéziratokkal, rendezett, dobozokba szedett különlenyomatokkal, cédlákkal, feljegyzésekkel, adatokkal, levelekkel, fényképekkel és másola-

kkal. Mindennel, ami egy történettudós magánműhelyéhez kell.

Mesterien kezelte az idő hordalékát, a történelmet, a közelmúltat, a XVI-XIX. századot és az emberi jellem időbeli változásait, fejlődését, torzulásait, kicsinységét és nagyságát. Esendőségét és eredetiségét. A jellemeket és a jellemzőket. A lényegét, amelyet az idő kikezdehet, de a történesz dolga megmeneteni, hitelessé tenni, visszarántani a feledésből. Ezeknek a dolgoknak, módszereknek, eljárásoknak, a beleérzésnek és a természetességnek volt mestere.

Mondtam már, hogy kiváló előadó volt?

Mondtam már, hogy utolérhetetlen anekdotázó volt akár fehérszattal mellett, útításként, ha kijött egy apró szünre két olvasmány között? Ahogy belépett tetetett komolysággal, komorsággal a Téka olvasótermébe, és rákösönt a mit sem sejtő emberre. Mindjárt otthonosan mozgott a világ könyvtáiraiban, akár az Akadémián, akár a Széchényiben, akár a Tékában, akár a kolozsvári híres gyűjtemé-

nyekben. Minden fontos embert ismert a magyar glóbuszon. Mindenki kortársa volt, aki az 1940-es évektől az ezredforduló második évtizedéig tett valamit a magyarságért, a tudományért, Erdélyért. Összefoglaló elme, összefogó szervező volt.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Cselekvő embernek ismertem. A róla szóló nekrológok felsorolják majd címeit és könyveit. Maga is bibliográfiai tétellé, katalóguscédulákká válik, egy kartoték, egy CD lesz bizonyosan a 21. század nyolcvanas éveiben egy egyetemi hallgató asztalán /komputerében – ha még lesznek igazi hallgatók és asztalok fából, valódiak, megfoghatók, nem virtuális bútorok – szellemi komputeradat lesz menthetetlenül. De mi, akik ismertük őt, akik kezét fogtuk vele, vele derültünk egy-egy történeten, mi, akik a Bolyai-kéziratokat eléje tettük az olvasóterem asztalára, akik tanácsait meghall-

gattuk, akiknek kéziratát gondozta a Téka sorozat számára, akitől az írás eleganciáját és világosságát percenként irigveltük, és igyekeztünk őt követni, őt, a sikeres szerzőt és komoly tudóst, az EME elnökét és életetőjét, valamiért másként, színesebben, hívebben tartjuk meg jó emlékezetünkben. Tudtuk, ha nem is mondtuk ki soha, hogy szívén viselte a Teleki-Bolyai-könyvtár sorát, az Erdélyi Múzeumét, a magyar tudományosságát a kisebbségben, hogy nemegyszer ő mentette meg okos és bölcs megfontolással a Téka egzisztenciáját, létét, akire hallgattak, hallgatniok kellett a hatalmasoknak. Aki a tudományos kutatás számára rendezte Bolyai János kéziratát, aki Wesselényi Miklós naplóját közzétette, aki tanulmányaiban az erdélyi szellemiség lényegét ragadta meg, magyarázta, megvilágította, új életre csiholta a holt szellemi anyagot – nos, ő nekünk, az én nemzedékemnek, amely két évtizeddel fiatalabb – ő volt a vitathatatlan vitatkozó, gondolkodni tanító magister. Csillogás és mélység. Mosoly és szigor. Pontosság és lényeglátás. Tudta, mi a fontos, mi az elhanyagolható. A naprakész, a jól informált, a múlttal egyenrangúként

parolázó, szerény és jó diák. Iskoláinak hálás. A sors kegyetlen kisserűségén átlépni tudó. Lőrincfalvi, kolozsvári magyar világpolgár. Kiváló ember.

Számomra – így ma már bevallhatom – ünnep volt a vele töltött idő, amit a könyvtárunkban töltött, beszélgetéseink, ahogyan munkájáról beszámolt és ahogyan számontartotta, mit végeztem én, méltó vagyok-e apámhoz és az ő tudói munkásságához. Ahogyan Deé Anikóval, unokatestvérével, a Téka tudós könyvtárosával, Teleki Sámuel legjobb ismerőjével, monográfiával társalgott, kissé csipkelődve, tréfás komolysággal, finoman utalva teendőkre irányított, ötleteket adott, segített, kapcsolatokat teremtetett, ahogyan beszámolt arról, milyen ma Kolozsvár/Budapest szellemi élete, mi újság a művészettörténeti kutatások terén, felesége, B. Nagy Margit révén, ahogyan büszke volt fiára, Elekre, aki apját túlszárnyalva azzá lett, amit tőle a korszak, rendszer, az emberi kicsinyesség megtagadott.

Nyugodj békében. Mi nem feledünk, hisz könyveidben, emlékeinkben mindvégig velünk kutatsz, jobb, valóságosabb utakra viszel.

A fenntartható fejlődés tárcaközi bizottságának ülése Nicolae-Ionel Ciucă kormányfő elnökletével

December 28-án került sor a fenntartható fejlődés tárcaközi bizottságának ülésére Nicolae-Ionel Ciucă kormányfő elnökletével, a kormány tagjainak részvételével.

„A kormány felelőssége minden olyan intézkedés végrehajtása, amely biztosítja a mostani és a következő generációk jólétét és a fenntartható fejlődéshez szükséges rendszert. Paradigmaváltásra, új mentalitásra van szükség a társadalomban. Nem beszélhetünk helyreállításról és alkalmazkodásról fenntartható fejlesztési projektek nélkül, ezért nagyon fontos, hogy a stratégia valós elemekben és konkrét tényekben valósuljon meg” – mondta Nicolae-Ionel Ciucă, Románia miniszterelnöke.

A miniszterelnök arra is rámutatott, hogy a világvárvány bebizonyította: a kihívásoknak csak szolidaritással és töredéssel tudunk megfelelni, és üdvözölte a főosztály azon törekvését, hogy egy működőképes intézményközi hálózatot hozzon létre, figyelembe véve, hogy elismerték Románia regionális központi szerepét az Agenda 2030 népszerűsítésében.

Borbély László államtanácsos a Fenntartható Fejlődés Főosztály koordinátoraként az ülésen kulcsfontosságú dokumentumokat bocsátott szavazásra, mint:

- Románia kormányának 2021. évi jelentése a fenntartható fejlődési célok megvalósításáról
- Tájékoztató az SNDDR 2030 végrehajtására vonatkozó nemzeti cselekvési terv kidolgozásának jelenlegi szakaszáról
- Tájékoztató a nemzeti körforgásos

gazdasági stratégia és a nemzeti hosszú távú épületfelújítási stratégia megvalósítására vonatkozó cselekvés terv kidolgozásának helyzetéről.

„A fenntartható fejlődés tárcaközi bizottságának második ülésére került ma sor. Mindannyian tudjuk, hogy többet kell tennünk az ország polgáraiért, és örülök, hogy Románia fenntartható fejlődési stratégiája alapján megteremtettük a feltételeket, hogy jobb életet biztosítsunk a jövő generációinak. A ma bemutatott, a fenntartható fejlődési célok megvalósításáról szóló jelentés tükrözi a főosztály megalapítása óta végzett munkát: sikerült erős jogi és intézményközi keretet kialakítanunk a 2030-ig tartó Agenda végrehajtásának koordinálására, véglegesítettük az akciótervet és kidolgoztuk a fenntartható fejlődéssel foglalkozó szakemberek képzését megalapozó szakmai szabványt. Nemzetközi szinten az Egyesült Nemzetek Szervezete a közelmúltban díjazta tevékenységünket a közszolgálati innovációért és kiválóságért. Biztosíthatom önöket, hogy lépéseink olyan konkrét cselekvésekre irányulnak, amelyek segítségével megvalósíthatjuk a kitűzött hosszú távú célokat” – mondta Borbély László államtanácsos, a Fenntartható Fejlődés Főosztály koordinátora.

A fenntartható fejlődés tárcaközi bizottsága egy 2019-ben létrehozott intézményközi testület, amelynek tagjai a mindenkor kormánytagok.

A kormánynak a fenntartható fejlődési célok megvalósításáról szóló, a bizottsági ülésen elfogadott jelentését bemutatják a parlamentnek. (A Fenntartható Fejlődés Főosztály közleménye)

Fotó: RMDSZ

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Tájékoztató honlap indult

A civil szféra is bekapcsolódik a kiskorú anyaság visszaszorításába

Az Európai Unióban Románia élen jár a kiskorú anyák számának tekintetében, országos szinten Maros megyében van a legtöbb serdülőkorú édesanya. Nemrég a Suryam Egyesület és a marosszentgyörgyi szociális gyógyszertár tájékoztató honlapot indított, illetve egy kétnyelvű kiadvány is napvilágot látott, amelynek célja felhívni a figyelmet az aggasztó méreteket öltő jelenségre. A mameminore.ro oldalon civil szervezetek és a hatóságok tájékoztatással próbálnak segíteni a kiskorú édesanyákon és családjukon, ugyanakkor a szociális gyógyszertár jövőben fogamzásgátlókkal és egyéb eszközökkel támogatja a hátrányos helyzetű kiskorúakat. A fogamzásgátló gyógyszereket és kezeléseket szakorvos írja majd fel az érintetteknek.

Menyhárt Borbála

Maros megye az első helyen áll Romániában 931 tinédzser anyával, Marosvásárhelyen 2020-tól mostanáig 58 kiskorú anyát regisztráltak. Az EU-ban az összes kiskorú anya 23%-a Romániából származik. Az ország az Európai Unióban első a 19 év alatti anyák számát tekintve több mint 18.000 esettel. A 749, 15 év alatti anya közül 29-en másodszor születtek. Az állapotos lányok, kiskorú anyák 20%-a a párja háztartásában él, de kevesebb mint 2%-uk él törvényes házasságban. Robbanásszerűen megnőtt a kiskorú anyák száma az Európai Unióhoz való csatlakozást követő években. A munkaerőpiac liberalizációja és a külföldi munkavállalás lehetősége sok szülőt késztetett arra, hogy külföldre menjen dolgozni, gyermekét a tágabb családra bízva. Romániában a hátrányos helyzetű vidéki, kiskorú anyák átlagéletkora az első gyermekük születésekor nem éri el a 16 évet. Vannak olyan 23 év alatti anyák, akik az ötödik gyermeküknek adnak életet. A kiskorú anyák 39%-a nem végezte el a terhesség alatt ajánlott vizsgálatokat az anyagi hiánya miatt. Hazánk hátrányos helyzetű vidékeire a terhes nők és serdülő anyák 87%-a nem használt fogamzásgátlót. A kiskorú anyák 74%-a szerint a család fő bevételi forrása a gyermek után járó pótlék, 83%-uk nem jár iskolába, és 64%-a már a terhesség előtt kimaradt az iskolából – olvasható a mameminore.ro honlapon az Egészség című, magyar nyelven is elérhető újságban.

Az oldalon információs és videointerjúk találhatóak több intézmény és civil szervezet különböző szakembereivel, akik megpróbálnak rávilágítani a jelenség különböző vetületeire.

A Mit tudsz a kiskorú anyákról? projektet – amelynek a kezdemé-

nyezője *Marius Dumitrescu*, Románia első szociális gyógyszertárának adminisztrátora, a Suryam Egyesület elnöke – a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális Igazgatósága, valamint a témában érintett hatóságok és civil szervezetek támogatják. A projekt úgy indult, hogy a Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet jelentésében megdöbbentően magas számokat tett közzé a helyzetről, ennek hatására fogalmazódott meg, hogy szükség van a tájékoztató kampányra, amely a közösség figyelmét is felhívja az aggasztó méreteket öltő jelenségre. *Marius Dumitrescu* szerint az iskolában hiányzik a szexuális nevelés, miközben a világhálón rengeteg nem megfelelő információ jut el a fiatalokhoz. Mint mondta, évtizedekkel ezelőtt Románia fontos lépéseket tett ezen típusú oktatás terén, ő maga is egy nemzetközi projekt egykori önkéntese volt, amely a diákokat a HIV-AIDS-ről tájékoztatta. Több tíz másik önkéntessel együtt részt vett a középiskolásoknak szóló tájékoztatókon, és ezt a nyílt párbeszédet, amely időszzerű kérdéseket és egyértelmű válaszokat adott a szexuális kérdésekre, a diákok jól fogadták. Ellenben úgy véli, ez csak a probléma egyik oldala. A vállalkozó szerint a jelenség szorosan összefügg a szegénységgel, az iskolaelhagyással, a koraszüléssel, az egészségi problémákkal, egyes közösségekben az összetartás hiányával, másutt pedig a hagyományokkal.

Szakemberek szólalnak meg

A mameminore.ro honlapon elérhető Egészség című kiadványban szakemberek világítanak rá a jelenség különböző vetületeire. *Alina Costache* pszichológus szerint a legfrissebb, emberi fejlődésre vonatkozó tanulmányok szerint az érettség elérése csak 25 éves korra tehető, bár a pubertáskor kezdete általában gyorsabban, már 8 éves korban bekövetkezik. A zsenge korban anyává vált lányok sok esetben idealizálják a babát, úgy fogják fel, hogy játékot kapnak, egy lényt, akit szerethetnek, és akitől feltétlen szeretetet kapnak, főleg, ha az anya olyan környezetből származik, ahol mellőzik az érzelmeiket. A gyermeknevelés azonban felelősség, és nehézségek sorozatával jár együtt, amelyek számos konfliktushoz, egyéni drámához vezetnek. Mindez odáig fajulhat, hogy drasztikus megoldásokhoz folyamodnak az anyák, a gyerek feladásához, állami gondozásba adásához vagy jobb esetben a családra hártják ezt a feladatot. Sok ilyen fiatal nő szegény, a városoktól távol eső közösségekben származik, ahol még az alapvető szolgáltatások is hiányoznak – világít rá a vele készült interjúban a pszichológus.

Koreck Mária, a marosvásárhelyi Divers Egyesület elnöke évtizedek óta dolgozik hátrányos helyzetű közösségekben, ismeri a problémákat,

látja a megoldásokat, de elismeri, hogy a segítség, amit egy civil szervezet tud nyújtani, projektől függő és időben korlátozott. A marginalizált közösségekben a kiskorú anyák sok esetben leírhatatlan körülmények között élnek, egész családnak otthont adó kunyhóban vagy barakkban. Gyakran lát olyan eseteket, amikor a 16 évesek alig várják, hogy elmehessenek otthonról, mert nagy családban élnek, nem jártak iskolába, marginalizálva érzik magukat, és az egyetlen megoldásnak a családalapítás tűnik. A családtervezési információk és a szexuális nevelés hiányában a helyzet nemzedékről nemzedékre ismétlődik.

Fotó: Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet

Dr. Cremene Mihaela családorvos szerint a jelenség összetett, közrejátszik benne a társadalom, a szexuális nevelés, valamint a hagyományok is. Az információ hiánya vagy a nem megfelelő forrásokból történő beszerzése gyakran katasztrófával végződik, ugyanis a szexuális nevelés továbbra is tabutémának számít. A rendelőjében fordultak már meg ijedt tinédzser lányok, akik néhány hónap után veszik észre, hogy állapotosak, sőt, olyan esettel is találkozott, amikor ez csupán 3 héttel a szülés előtt történt meg. A másik oldalon bizonyos roma közösségekben származó fiatal nők vannak, ahol a hagyományok szerint a gyermek születése és felnevelése a legfontosabb női szerep. És sokan korán felvállalják ezt a szerepet. Ám ezekben a közösségekben nagy öröm a gyermek érkezése, az anyát pedig az egész közösség támogatja. Az biztos, hogy egy fiatal nő teste nem áll készen a terhességre, számos kockázat áll fenn, többek között véralvadási zavarok, cukorbetegség kialakulása, fejlődési rendellenességgel világra jött magzatok. A szakember szerint a jelenséghez hozzájárul a prevenciók kampányok

hiánya, a külföldön dolgozó szülők kiszolgáltatott gyerekeinek a problémája, ugyanakkor a tanárok zavarára is, amikor a szexuális nevelésről van szó.

Szegénység, iskolaelhagyás és hagyományok

Deak Elida, a Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettese a vele készült interjúban elmondta, az általa képviselt intézmény alárendeltségébe tartozik a megye egyetlen anyasági központja, ahol évente mintegy 24 fiatal nő részesül teljes körű támogatásban, a gyógyszerektől és az orvosi ellátástól a pszichológiai rendelésig és a pályaválasztási tanácsadásig. Az anyák közül évente mintegy 6-8 kiskorú, akik a megyei kórházakon, a rendőrségen vagy a községi szociális és egészségügyi asszisztenseken keresztül érkeznek oda. A tapasztalat az, hogy a jelenség hátterében több ok áll, és nem feltétlenül a szegénység a legjelentősebb tényező. A lányok gyakran abbahagyják az iskolát, hogy dolgozzanak, a közösségi hagyományok szerint családot alapítsanak, esetenként bántalmazás áldozataivá válnak. Sőt, az egyes közösségekben uralkodó információhiány vagy akár az egészségügyi mediátorok segítségének az elutasítása a jelenség súlyosbodásához

ségügyi közvetítőként, ápolókon keresztül szeretné tartani a kapcsolatot a közösséggel, tájékoztatni, támogatást nyújtani bármely anyának, kortól és a gyermekek számától függetlenül. Az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférésben is segítenek (orvoshoz járás, laborvizsgálatok, terhesség alatti orvosi segítségnyújtás, szülés esetén járó juttatások, élelmiszer, az iratok beszerzésében nyújtott támogatás). Maros megyében 931 serdülőkorú anya szerepel az országos statisztikai intézet adataiban, ebből a megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság nyilvántartása szerint 555 kiskorú. Ezekre az adatokra alapozva a szervezet szorgalmazza a közpolitikák és a különböző országos programok módosításának a felgyorsítását, hogy az anyáknak és gyermekeknek nyújtott segítség könnyebben elérhető legyen.

Magda Bercea, a Vöröskereszt Maros megyei igazgatója úgy véli, a gyerekek nevelése akár már az óvodában is elkezdődhetne, az alapokkal, mint például a fiúk és a lányok közötti különbségek elmagyarázása, majd az életkor függvényében egyre több információ kellene eljusson a gyerekekhez. Az egészségnevelési órákat az oktatás minden szintjén kötelezővé kellene tenni, úgy, hogy ezeket szakemberek tartsák meg a gyere-

keknek. Ugyanakkor hasznos lenne a szülők tájékoztatása is arról, hogy miként beszéljenek a gyerekekkel erről a témáról, valamint az, hogy ebből a hátrányos helyzetű közösségek se maradjanak ki, hogy hozzáférhessenek azok a fiatalok is, akik nem járnak iskolába. *Magda Bercea* szerint a mindennapok tapasztalata alapján született másik ötlet az, hogy több nappali központot kell létrehozni kiskorú anyák számára, hogy az anyagi segítség mellett az oktatás és a pszichológiai segítség is elérhető legyen számukra. Ezek az anyák gyakran egészségi problémákkal is szembesülnek, amellyel, hogy sokan adnak életet koraszülött babának, illetve fejlődési rendellenességgel küzdő gyermekeknek, túl sok a felelősség egy hirtelen szülővé vált gyermek számára. A szülők és gyermekek közötti kommunikáció akadályainak a felszámolása segítene annak a felismerésében, hogy nem szegyen megtanítani a gyermekeinket, hogy hogyan viselkedjenek bizonyos helyzetekben, ismerjék tetteik felelősségét és életre szóló következményeit – adott hangot véleményének a Vöröskereszt megyei vezetője.

Önkéntesként Kenyában

A gyerekek szeretete, kedvessége újra és újra visszacsalogatja

November végén tért haza, miután két hónapig volt Hungary Helps-önkéntes Kenyában, Hajdu Hilda, marosludasi származású, de jelenleg Kolozsváron élő fiatal nő, aki egy rákos gyerekeket felkaroló egyesületnél dolgozik, és amint alkalma van, önkéntesként segít egy kenyai iskolában. Az ottani gyerekek kedvességükkel, szeretettségükkel hamar belopták magukat a szívébe, így már három alkalommal repült el hozzájuk, és szeretne újra visszatérni.

Menyhárt Borbála

Érdeklődésemre, hogy miként is került kapcsolatba Kenyával, Hilda elmondta, egy kedves ismerőse tíz évvel ezelőtt kiment önkénteskedni három hónapra, ott ismerkedett meg a helyi iskola alapítójával, és elkezdődött egy szép együttműködés. Hazajött, és elkezdett pénzt gyűjteni az iskolának. 2011 óta támogatják erdélyiek a Sargy iskolát, ahol utólag ő is önkénteskedni kezdett. – A projekt neve, a Van egy téglám Kenyában, szimbolikus név, hiszen téglajegyeket nyomtattak, azokat adták el, és a befolyt összeggel az iskolát támogatták. A tanintézet kezdetben egy bádögépületben működött, 20-30 gyerekkel,

golt, matematikát, kézművességet, a tanároknak segített. Ott az a szokás, hogy a gyerekeket próbálják minél hosszabb ideig az iskolában tartani, reggel 7-re mennek, és délután 5-ig ott vannak, a házi feladatokat is ott oldják meg. Az iskolában angolul beszélünk, Kenyában ugyanis két hivatalos nyelv van, az angol és a szuahéli, és bár a törzsi nyelvük a luo, azt nem szabad használni az iskolában, mert Kenyában rengeteg törzs van, mindenkinek saját nyelve, ezért próbálják egysége-

és odáig fejlődött, hogy ma már téglapépületben zajlik az oktatás, mintegy 250 gyerek jár oda – árulja el Hilda, majd hozzáteszi, hogy Kenyában fizetni kell az iskolát, az állami oktatást is, amit sokan nem engedhetnek meg maguknak, ezért sok kis magániskolát hoznak létre „civilre”, ahol olcsóbb az oktatás. A Sargy iskola, ahol önkénteskedik, szintén így jött létre. A helyi tapasztalat az, hogy sok gyerek kimarad az oktatásból, egyrészt, mivel az fizetős, illetve amiatt is, hogy sok esetben a szülők inkább elküldik halászni őket, ugyanis Rusinga-szigeten, amely a Viktória-tó mellett fekszik, a halászat a fő megélhetési forrás.

Hilda 2013-ban szerzett tudomást arról, hogy támogatókat keresnek egy kenyai iskolának, szimbolikus örökbefogadás révén lehetett felkarolni az oda járó gyerekeket, így Hilda elvállalta egy helyi kislány támogatását, majd egy évvel később, amikor a Van egy téglám Kenyában projekt irányítója jelezte, hogy van lehetőség önkénteskedésre, azonnal kapott az alkalmon. Három hónapra utazott el akkor, és a Sargy nevű iskolában segédkezett. 2015-ben három hétre tért vissza, idén szeptemberben pedig egy két hónapos önkéntes misszióra mentek el Kenyába, Rusinga szigetére tizenketten a Hungary Helps és a Magyar Önkéntes Liga jóvoltából, a Blythswood Románia Van egy téglám Kenyában projektjének keretében.

– Első alkalommal három hónapot töltöttem ott, az iskolában tanítottam an-

építettek az iskola kertjében, a kertet felásták, fákat, bokrokat ültettek.

Emellett az özvegyek számára is szerveztek foglalkozásokat, ugyanis gyakori Kenyában, hogy a férfiak korán meghalnak, és ott maradnak az özvegyek a sok gyerekekkel; általában az 5-6 gyerekes családdal a jellemző. Az özvegyen maradt nők pedig még szegényebbek, hiszen nincs férfi, aki például halászatból eltartsa a családot, így rajtuk is próbáltak segíteni, kaptak gabonát támogatásként, illetve terápiás foglalkozásokat tartottak számukra. Ezt két másik kollégája végezte, Hildának az iskola volt az elsődleges területe. – Kreatív foglalkozásokat tartottunk a gyerekeknek, próbáltuk ezáltal érdekesebbé tenni a tananyagot, rajzokat, segédeszközöket készítettünk nekik. Újdonság, hogy most vezették be az áramot az iskolába, eddig nem volt, így vittünk 3-4 laptopot, és próbáltuk őket megtanítani a számítógép használatára. Rendkívüli élmény volt, mert ezek a gyerekek most láttak életükben először laptopot, féltek hozzányúlni, nehogy elrontsák. Megmutattam nekik a szövegszerkesztést, mindenki leírta a nevét, valamint a Google Mapsen megkerestük az iskolájukat, a házaikat. Óriási élmény volt számukra. 15-20-an járnak egy osztályba, és három laptop volt, gyúródtak előttük, hogy ki üljön oda először – emlékezett vissza mosolyogva Hilda.

Havi 15 euró

– Az iskolában vannak alkalmazott tanárok, nagyon jó színvonalú az oktatás, a pedagógusok sokat foglalkoznak velük, a mi munkánk valójában csak egy plusz volt. A Sargy nyolcosztályos iskola, az igazi nehézség az ott élők számára az, hogy ha befejezik a gyerekek a nyolcadik osztályt, tovább kell menni középiskolába, amit fizetni kell, a szülők pedig nem biztos, hogy meg tudják engedni maguknak a tandíjat. Hiába rendelkeznek a gyerekek megfelelő tudással ahhoz, hogy helytálljanak a középiskolában, anyagilag nem mindenki engedheti meg magának. Az iskola alapítása óta tavaly végezte el az első generáció a tizenkettedik osztályt, és öten közülük most egyetemre járnak, elsőévesek. Az egyik közülük a kislány, akit én kezdtem támogatni 2013-ban – újságolja örömmel Hilda. Érdeklődésemre, hogy miből állt ez a támogatás, hozzáteszi, havi 15 euróval segítette a kiválasztott kislányt, viszont ez a kezdeményezés úgy van kitalálva, hogy nem a gyerek kapja az összeget, hanem az is-

kola, és ebből fedezik a gyerek taníttatását, illetve kap reggelit, ebédet, tanszereket, egyenruhát. – Ez az összeg nekünk aprópénz, de annyira szegények, hogy egy tanárnak a havi fizetése 320 lejnek megfelelő összeg. Nagyon szűkös, de meg tudnak élni belőle, hiszen nincs más lehetőségük. A 15 euró egy gyereknek a havi költsége az iskolában – magyarázza.

Sok gyereknek az iskolában kapott ennivaló a napi étkezése

Amikor az életkörülményekről faggatom, Hilda megjegyzi, az iskolai étkeztetésre óriási szükség van, mivel nagyon sok szülő nem tud élelmet csomagolni a gyerekeinek. Hildától megtudjuk, hogy egy porridge nevű, kásaszerű eledelt kapnak az iskolában reggelire a gyerekek, ami gabonából készül, cukorral, úgy kell elképzelni, mint a folyékony tejbe- gríz. Ebédet jelenleg nem kapnak, mivel a járvány óta a támogatók száma igencsak megcsappant, viszont nagyon nagy szükség lenne az ebédprogram újraindítására. Van olyan gyerek, aki annyit eszik egész nap, amit kap az iskolában, mivel a szülők nem tudnak otthon enni adni neki. Nagy a szegénység, a családok zöme tapasztott sárházban lakik, a téglaház ritkább. Nincs áram, sem víz a házaikban, a töből hordják a vizet, azzal mosakoznak.

A fő ételük a puliszka, ami fehér kukoricából készül – tehát nem sárga, mint amihez mi vagyunk szokva –, azt mindennap esznek. Emellé egy kelkáposztához hasonló zöldségből készítenek főzeléket. Ez a fő étrendjük. Ezenkívül rizset főznek, halat esznek, ha sikerül főgni, de olyan is előfordul, hogy a halászkok üres kézzel térnek haza. Húst nagyon ritkán vagy egyáltalán nem fogyasztanak, emellett lencsét, paradicsomot, zöldhagymát, ezzel ízesítik az ételleiket, fűszereket nem használnak.

Hilda megjegyzi, az otléte alatt neki a hús hiányzott nagyon, de alkalmazkodott, a piacon bőven volt friss zöldség, sokféle gyümölcs, tehát a lehetőség adott, viszont a helybélieknek általában nincs pénzük, hogy ezeket beszerezzék.

A szeretetet, amit kapnak, tisztelesen viszonozzák

Miután Hilda már többször járt Kenyában, arra is kíváncsiak voltunk, hogy mi volt eddig a legmeghatározóbb élménye, mire ő gondolkodás nélkül azt válaszolta, hogy a gyerekek szeretete.

– A kenyai gyerekek nincsenek ahhoz szokva, hogy valaki megsimogatja a fejüket, cirógatja őket, foglalkozik velük, az ottani kultúrának nem része az, hogy a gyerekek érzelmi fejlődésére hangsúlyt fektessenek, így bármilyen kis szeretetet kapnak, azt tisztelesen viszonozzák. Ez az, ami visszavonz, most is vissza szeretnék menni, amint adódik rá lehetőség – jelenti ki határozottan.

Mint mondta, az iskolánál még rengeteg a teendő, a további tervek között szerepel újabb tanterem építése, ugyanis három osztály még mindig bádögépületben tanol. Ugyanakkor szeretnének egy informatikatermet 15 számítógéppel, hogy minden gyerek egyszerre le tudjon ülni a gép elé.

A projektet itt lehet követni: www.facebook.com/brickinkenya

Ha valaki támogatni szeretné a kenyai iskolát, itt meglehet: www.blythswood.ro/tamogass

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Tejszínes, füstölt lazacos tagliatelle

25 dkg tagliatellét sós vízben kifőzünk, majd leszűrjük. Kis fej hagymát apróra vágunk, kevés olívaolajon, 5 cikk zúzott fokhagymával, 3 evőkanál száraz fehérborral, sóval, darált borssal, csipetnyi szerecsendióval puhára párolunk, kb. 3 dl tejszínnel addig keverjük, amíg besűrűsödik. 20 dkg füstölt lazacot tetszés szerint feldarabolunk, és a forró tejszínhez keverjük. Nagy csokor petrezselyemzöldet is adunk hozzá. Kevés parmezánt is főzhetünk a tejszínbe, más reszelt sajtot is. A tányérra először a tagliatellét helyezük, majd ráöntjük a lazacos mártást. Tálalhatjuk úgy is, hogy tagliatelle, rá a füstölt lazac, és leöntjük a mártással. Ilyenkor nem adjuk a mártáshoz a füstölt lazacot. Citromkarikával tálaljuk. Aki szeretne, párolt brokkolit is tehet a mártásba, különleges ízvilága van.

Sárgaborsó-főzelék

25 dkg sárgaborsót egy órára vízbe áztatunk. Egy lábasba fél dl olajat teszünk, 1 közepes fej hagymát kockára vágunk, és a leszűrt sárgaborsót hozzáadjuk. Sózzuk, borsozzuk, makkáskanálnyi piros paprikával megszórjuk, és felöntjük annyi vízzel, hogy ellepje, és még egy ujjnyi ráadásnyi legyen rajta. 15 perc alatt puhára főzzük. Két csapott evőkanál lisztet 1 dl vízzel simára keverjük, a sárgaborsóhoz adjuk, majd 1 dl tejszín is adunk hozzá, és simára főzzük. Ha gyorsan sűrűsödik, még adhatunk hozzá kevés vizet. Jól összefőzzük, ha szükséges, ízesítünk még rajta. Fasírttal, kolbással, tojással tálaljuk. Én prézlis gombával kínáltam.

Töltött pulykarolád

Egy nagyobb darab alufóliát kiterítünk, ráhelyezzük a baconszeleteket. 40 dkg pulykamellet felszeletelünk (mintha prézlis szeletnek készítenénk), kipotyolunk (nem túl vékonyra). Sózzuk, borsozzuk mindkét oldalán. Beborítjuk a baconszeleteket a hússal. 20 dkg reszelt sajtot 3 tojással, sóval kikeverünk, és rákenjük a húrra. 20 dkg spenótot (megtisztítva) borítunk rá, elegyengetjük, majd 2 darab mandarint gerezdekre szedve, 1 kisebb piros kápiapaprikát apró kockára vágva a spenóra helyezünk. Kevés fokhagymaporral, sóval, borssal meghintjük. Az alufólia segítségével felcsavarjuk, kétfelől becsavarjuk a végét, majd tepsibe helyezük. Kevés vizet öntünk alá, és 180 fokon 40 percig sütjük. Utána kibontjuk a fóliát, és pirosra sütjük. Miután kihűl, szeleteljük. Bármilyen köret illik hozzá. Hidegen salátával, friss zöldséggel is fogyaszthatjuk. Nagyon mutatós.

Kókuszos fészek

Szükséges hozzá: 40 dkg liszt, 25 dkg margarin, 1 dl tej, 1 dkg élesztő, 3 tojássárga, 1 evőkanál cukor, 1 citrom reszelt héja, csipetnyi só. Az élesztőt cukorral, tejjel felfuttatjuk. Mindent összegyúrunk, és egy órára hűtőbe tesszük. A 3 tojásfehérjét 35 dkg cukorral kemény habbá verjük és hozzákeverünk 25 dkg kókuszreszeléket. Három cipóra osztjuk a tésztát, és kb. fél cm vastagságúra, téglalap alakúra kinyújtjuk. Megkenjük a kókuszos vagy diós habbal, felcsavarjuk, és ujjnyi szeletekre vágjuk. Tepsibe egymás mellé helyezük, majd 180 fokon 5–6 perc alatt szép rózsaszínűre sütjük. Porcukorral meghintjük, a kókuszreszeléken kívül dióval, mákkal is készíthetjük.

Jó étvágyat kívánok!

Az agysebészek és a rakétatudósok sem nagyobb lángelmék, mint más

Az agysebészek és a rakétatudósok sem különösebben okosabbak az átlagnál – erre a megállapításra jutott egy új kutatás, amelyben repülőmérnökök és idegsebészek adatait elemezték.

A The Guardian cikke szerint a kutatók egy 329 repülőmérnökből és 72 idegsebészből álló nemzetközi csoport adatait vizsgálták. A résztvevők 12 feladatot tölthettek ki online a Great British Intelligence Test (GBIT) segítségével a Cognitron platformon, valamint válaszoltak a korukkal, nemükkel és a szakterületükön szerzett tapasztalataikkal kapcsolatos kérdésekre.

A kutatást részben az motiválta, hogy a kutatók szerették volna megnézni, egyik vagy másik szakma képviselői vajon tényleg szellemi fölényben vannak-e. Mivel az előrelépések szerint mindkét ágazatban létszámihiány várható az elkövetkező évtizedekben, a kutatók szerint a sztereotípiák megkérdőjelezése jótékony hatással lehet a tudományos területek jövőbeli utánpótlására.

A feladatok a megismerés különböző szempontjait vizsgálták, beleértve a tervezést és az érvelést, a munkamemóriát, a figyelmet és az érzelmfeldolgozási képességeket. A kutatók ezután összehasonlították az eredményeket a korábban a brit

lakosság több mint 18 ezer tagjától gyűjtött eredményekkel.

A British Medical Journal (BMJ) ünnepi számában megjelent tanulmány megállapításai szerint csak az idegsebészeknél mutatkozott jelentős különbség, akiknél a problémamegoldás sebessége gyorsabb, de az emlékek felidézése lassabb volt a népesség átlagához képest.

Az idegsebészek gyorsabb problémamegoldási képességét az idegsebészet gyors tempója magyarázhatja, mivel ez a terület nyilván azokat vonzza, akiknek már eleve érzékük van a gyors reagálásra, valamint az is lehetséges – bár ez kevésbé valószínű –, hogy felkészültek a korlátozott idő alatti gyors

döntéshozatalra – jegyezték meg a kutatók.

A kutatócsoport azonban kevés különbséget talált a repülőmérnökök és az idegsebészek kognitív képességei között, noha az eredmények szerint az előbbieket magasabb pontszámot értek el a figyelem és az olyan, fejben végzett feladatok terén, mint a tárgyak képeinek forgatása, viszont az idegsebészeknek magasabb pontszámuk lett a szemantikai problémamegoldásnál, például ritka szavak meghatározásában.

Aswin Chari, a Great Ormond Street kórház idegsebész-gyakornoka, a tanulmány egyik szerzője szerint a kutatás arra világított rá,

hogy mindenkinek különbözőek a készségei, egyesek jobbak bizonyos dolgokban, mások más dolgokban, de mindenben jobbnak lenni másoknál nagyon nehéz.

A tanulmányban szereplő két szakmára utalva Chari hozzátette: „Nem arról van szó, hogy mindenben jobbak, hanem arról, hogy bizonyos dolgokban erősebbek, és ezért jók abban, amit csinálnak”.

A tanulmány szerzői hangsúlyozták, elképzelhető, hogy más szakmák is megérdemelnék azt a piedesztált, amire a két vizsgált területet emelték, és a következőkben inkább arra kellene koncentrálni, hogy meghatározzák az arra legérdemesebb csoportot. (MTI)

Dinamózene a feszültségben (3.)

Szilágyi Mihály

A zenéről ez idáig kevés szót ejtettünk, de nem elhanyagolható Jedlik zenei tudása sem. Igaz, nem volt zeneszerző, de zongorázni jól tudott. Az is valószínű, hogy gyakran játszott hangszereken, mert naplófeljegyzéseiből kiderül, hogy amikor Ausztriában járt, egy új zongorát vásárolt régi hangszere helyébe. A fortepiano akkor 4000 forintba került, ami tekintélyes összegnek számított, ugyanis a hangszer felcipelése Jedlik lakására mindössze 2 forintba került. Ha Jedlik nem lett volna jó zongorista, nem költött volna ekkora összeget egy bécsi zongorára, hanem megelégedett volna a szerényebb régivel. Úgy látszik, a zene mégis különös fontosságú volt az életében.

Egy másik naplófeljegyzésében arra utal, hogy a nyilvános fellépéstől sem riadt vissza. Friedlandi (ma Pravyinszk Oroszországban) útján egy fogadóban zongorázott, amíg elkészült a reggelije. Ezek szerint elképzelhető, hogy papnövendékként ő is részese volt a verbunkos zenekarnak.

Jedlik Ányos 1840. január 14-én elbúcsúzott pozsonyi tanítványaitól, hogy elfoglalhassa pesti állását. Március 6-án tartotta meg első előadását, és 10-én letette előadótanári esküjét.

Fizikai kísérletei segédeszközeként 1841-ben megalkotott egy úgynevezett „áramszagatóval működtetett szikrainduktort”. Nem gondolta, hogy ennek is ő az első feltalálója. Nem is közölte a tudományos szaklapokkal, ezért tíz évvel később ugyanezt a készüléket 1851-ben Heinrich Daniel Ruhmkorff is feltalálta – és az övé lett a dicsőség...

Néha a sors gúnyt űz az emberekből. 1842-ben furcsamód ő volt az egyik vizsgáztatója a már többször említett Mikussaynak, aki doktori vizsgát tett. Hogy kinek mi járhatott az eszében ezen a próbatételen, örök titok marad, de a helyzet mindenképp kellemetlen lehetett – legalább az egyik fél számára.

1848. március 15-én őt is meglegyintette a

magyar hazafiság szele. Naplójában így ír erről a napról: „Mindenki érzi, hogy ily mozgalmak között valamint az egyetemi tanárok, úgy az egyetemi ifjúság közönyös állapotban nem maradhat.” Jedlik Ányos hazafiságát azzal bizonyította, hogy beállt nemzetőrnek. Ugyanabban a sorozási jegyzékben szerepel Petőfi Sándor neve is, mely Jedlik felvételét jegyzi. Csatatereken nem járt, de részt vett sánccásásokon, néha örködött is, valamint lögyakorlatokon valószínűleg a tüzekeket oktatta némi ballisztikára. A pesti csatározások idején az egyetem kísérleti eszközeit menekítette biztonságos helyre. Mivel osztrák szemmel sem számított veszélyes harcosnak, a szabadságharc leverése után csak formai eljárást intéztek ellene, de az semmiféle meghurcolással nem járt.

Jedlik mindig magyarnak vallotta magát. A magyar nyelven írt szövegeiben igyekezett kerülni az idegen szavakat. Nyelvújítónak is nevezhető, mert több tudományos szót is alkotott, például hozzá köthetők a *dugattyú*, *eredő*, *halmazállapot*, *hullámelhajlás*, *huzal*, *nyomaték*, *térfogat* szavaink. Továbbá ő alkotta az azóta már a használatból kikopott *meneny* (ion), *bemeneny* (anion) és a *kimeneny* (kation) szavainkat.

Valódi feltaláló volt. Ha időben közölte volna a világgal az ötleteit, akkor most az ő nevéhez kötnék a dinamó feltalálást. Mivel attól tartott, hogy valaki már feltalálta a dinamót, nem igyekezett közölni az 1861-ben leírt működési elvet, így Jedlik után hat évvel, 1867-ben Siemens is feltalálta ezt a szerkezetet.

Jedlik elméjében az is megfordult, hogy a villanyáramot akár gyógyászati célra is lehetne használni. 1880-ban a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók szombathelyi gyűlésén előadást

tartott az elektromos áram addig ismert élettani hatásairól: „A villamfolyamnak különféle hatásai az emberiség által különféle képen felhasználhatók. Így az élettani hatása a tetszholtek felébresztésére, vagy némely az emberi test szervezetében előforduló bajok orvoslására.” Állítólag az elektrosokk hatást Jedlik volt tanítványa, Bierbauer Lipót 1878-ban ki is próbálta két akasztott emberen, és az egyiket sikerült is rövid időre életre keltenie.

Magánemberként Jedlik Ányos kimondottan emberszeretőnek ismerhető meg. Nem egy tudományos, barlangba visszavonuló aszkéta életét élte, hanem egy megfontolt, emberek között élő tudós papét. Naplófeljegyzéseiben számos helyen megjelenik, hogy anyagilag támogatott rászorulókat, a koldusoktól a szegény diákokig. Jótékonykodási célból a diákok által szervezett bálókra is eljárt. Zenélő, zeneszerető emberként pedig jelentős összeggel támogatta a pozsonyi zeneegyletet is, amelytől díszoklevelet kapott.

Fogékony volt a kényelmes élet újdonságai iránt is. Bécsből „szobai árnyékszékét” vásárolt, mellyel felváltotta a régimódi deszkaalkotmányt. Ugyanakkor csöveket vásárolt a készülő „Douche” fürdőjéhez.

Külön érdekesség, hogy nagyon odafigyelt a hajára. Pesten egy érdekes könyvvel gazdagította a könyvtárát, ami kevésbé illet tudó-

mányos könyvei sorába: Nincs kopasz fej többé – ígérte a könyv szerzője. Amikor halála után a szertárát leltározták, a fizikai eszközök között egy különleges üvegre bukkantak, amelyben dióhéjkivonat volt, „hát ezért nem volt ősz haja az öregúrnak” – jegyezte meg az egyik leltározó.

1894-ben a Tudományos Akadémia, melynek tagja volt, portrét készíttetett róla. Az idős Jedliknek sok hasznos időt kellett eltöltenie a festőművész széke előtt. Amikor végre elkészült a mű, és az alkotó megkérdezte, tetszik-e, a tudós nem volt teljesen elégedett.

„– És miért nem jó?
– Mert nekem több hajam van” – emelte ki a kép hiányosságát Jedlik.

Jedlik Ányos 53 év tudós-tanári tevékenység után, 1878-ban vonult nyugdíjba. A folyton tevékenykedő feltaláló kegyelemből kapott még tizenhét év pihenőidőt. Bizonyára értesült róla, hogy találmányai hogyan fejlődtek, hogyan igyekezett a tudóstársadalom az elektromosságot az emberiség javára fordítani.

1895. december 13-án Jedlik Ányos tudós-szerzetes – és egy kicsikét zenész is – „szentesítések átjatos felvétele után végelgyengülésben elhunyt.”

Ha kerékpárunkon még dinamó fejleszt az áramot, emlékezzünk Jedlik Ányosra! Ha személyautóunkban hibamentesen működik a töltés, és a gyertyák is biztatóan gyújtanak, akkor is Jedlik Ányosé legyen a dicsőség! De ha már elektromos autóval utazunk, akkor is jusson eszünkbe az első villanymotort megalkotó Jedlik Ányos! És ha valakit épp sokkolóval mentenek meg a környezetünkben, akkor legyünk hálásak Jedlik Ányosnak is! Amikor szódavíz teszi kellemesebbé az életünket, emlékezzünk Jedlik Ányosra!

Ha pedig azon elmélkedünk, hogyan lehetett ennyire kreatív Jedlik Ányos, gondoljunk a zenére, amely segítségével mindig frissen tarthatta elméjét!

A „villamdelejes forgony”

1.		EINO ... FINN KÖLTŐ	SKÁLA- HANG RÉGI VÁR- MEGYE	TÉP. SZAKÍT	ÜRES TÉR!	FEKETE ISTVÁN GÖLYÁJA	VÁKUUM ÖGÖRÖG PIACTÉR	TAMÁSI ... (ERDELYI ÍRÓ)	HÜVELYK (2,54 MM)	AZ EGYIK MÉRET KÍGYÓ- HANG	... FAIR LADY (MUSICAL) TERMÉSZE- TES ÁLLAPOT	KÉZZEL FOG	SÍRFELIRAT RÉSZE LEHET	HOLLAND VÁROS
A rejtvény főszóiban egy aktuális szerkesztői üzenetet idézünk.		Á												B
	... IPSO (EREDEN- DŐEN)			IDÓS FÉLÉDES!				TÖVISES VIRÁG FÖLDÜNK KÍSÉRŐJE				LENTI ... HACS- TURJÁN		
	PIRENEUSI ŐSI NÉP PALINDROM NŐI NÉV				LIHEGVE SZALAD RÉGI APRÓ- PENZ					RAJT HANGSOR				RÓMAI 50 KARMESTER (ALBERTO)
TÖRTETŐ EMBER	2.	BALATON- PARTI HELYSÉG	A KATÓD PÁRJA FÁBA VÉSŐ		VASÚTI JÁRDA SAKKOZÓ (ISTVÁN)				SZIKLA BOLÍVIAI VÁROS				...MC'BAIN (KRIMIÍRÓ) AB... (HA- RAGGAL)	
				A HÁZBA NOBILIS		RANGJELZŐ ELŐTAG ALUMINIUM VEGYJELE		INDITÉK CHATEAU- BRIAND MŰVE		MENJ! (OLASZ) PATÁS ÁLLAT		SZELLEMI ALKOTÓ VÉREDÉNY		
MIKSZÁTH FELESÉGE			... EKBERG (SZÍNÉSZNŐ) RÓMAI KÚT			ÓRÖL HOLT NYELV				TOXIN GÖMB VAGY KÖR ALAKÚ				
ÉLJEN! (LATIN) FOGAIVAL ÖRÖLŐ			MEGSZÚNIK AZ ESŐ TÜZET SZÜNTET			SZARVAS- MARHA SZEKÉRNYS TEHER				ROMÁN FÉRFINEV GAJDAR- HÓS				
			KIVÁLÓ, PAZAR TALÁRI			NAGY TESTŰ PAPAGÁJ IGEKÉPZŐ				LATIN ÉS EBLAK		CSECSEMŐ- ITAL GITÁR- HÚROK!		
A NÁTRIUM VEGYJELE FÁBA VÉS			HÁZHELY PALINDROM FÉRFINEV		... CALVINO (OLASZ ÍRÓ) DÉLI ÉTKEZÉS				KEZDŐ- PONT MÓKUS (RÉG)					BELÉP! MASNI ANYAGA
		DOKTOR HÍRES VÉNUSZ		ERKÖLCSTAN ...GAY (ATOM- BOMBA REP.GÉPE)			ALAPVETŐ ÁLMOS ANYJA					SAVATLAN! HORDÓ- MÉRTÉK		
PÁROSAN ELÁMITI			FRANCIA SZEMÉLY- NÉVMÁS FORMA	KÜTYŰ KÜLSŐ MEGJELE- NÉS		KETTŐZVE ZOLA- REGÉNY VÁSÁROL		ELEKTRON- VOLT (RÖV.) VÖRÖS... (VIKING)		Q EMBER- ZÁLOG		VAJON AZ? IPARI TANULÓ		
SZÓCSATA			ÖSZTÖL NYÁ- RIG TART ANGOL ANNA			HANTOL BECÉZETT NICOLAE					SÍRÁSRA KÉSZTET MEZŐ			
NÁLA LEN- TEBBRŐL			GYAPJÚ- SZÖVET ARAT!			MENÉTTÉRTI JEGY TALÁRI					LON... (KAM- BODZS. POL.) NÖVÉNY RÉSZE			NÉVELŐ
		PÁGER ... (SZÍNÉSZ) NAPÓLEON JELE			ELÉG (LATIN) EGYES!				LASSÚ JÁRÁS A KÉN VEGYJELE			PÁRA! FÉLÉVI!		
GÖDRÖT KÉSZÍTŐ	Ó													L.N.J.

December 24-i rejtvényünk megfejtése: **Úristennek szent fia születék e világra, eljött lelkünk boldogságára.**

A hegyekben üzemelnek a sípályák

Fotó: Facebook/Madarasi Hargita

Mint minden évben, idén is szép fehér karácsonyra vágyunk, ám a marosvásárhelyieknek és környékbelieknek most nem adatott meg. A szabad levegőt, mozgást és téli sportokat kedvelők a vakációban a sípályák felé kacsingatnak, hogy szép havas tájakon pótolhassák az élményt, élvezhessék a lesiklást. Közben Marosvásárhelyen továbbra is esős, szürke, lehangoló az időjárás, a Hargita megyei sípályák üzemelnek, néhol napsütésben. Szlovákia a nagy sípalya üzemeltetésére még nem adottak a feltételek, nincs elég hó.

Mezey Sarolta

S ha már a napsütéses, havas tájról esik szó, mindjárt a Havas Bucsint említjük. A sípályák beüzemelését december 26-ára tervezték, ez az eső miatt nem sikerült, így 27-én indítottak, amikor újra havazott. A hóréteg vastagsága 40-50 cm-es. Kedden elállt a havazás, kisütött a nap, ragyogó időben lehetett sízni. Mivel az időjárás ennyire kiszámíthatatlan, nem voltak sokan a pályán – számolt be Mészáros Márta. Sízni

mostantól a hét minden napján 10-17 óra között lehet, január 1-jén csak 13 órakor indítják a felvonókat, de akkor 20 óráig üzemelnek. A sípályák használata pontrendszerrel történik, de váltható bérlet is. Hétköznap a napi bérlet ára 70 lej, a kedvezményezettnek 50 lej, vasárnap és ünnepnapokon a bérlet 85, illetve 70 lej.

A bucsini Bujdosó pályán is jók a hóviszonyok, itt is működnek a felvonók.

Hasonlóképpen a Bogdánon is, ahol december 26-án kezdték el a felvonók üzemeltetését, a pályákat folyamatosan hóágyúzták, de hétfőn már havazott, s újabb hóréteg fedte be őket, így mindenik kiváló sízésre. A felvonók mindennap 10-17 óra között működnek, kivétel Szilveszter napja, amikor 15 óráig lehet sízni, illetve az év első napja, amikor 12 órakor indulnak a felvonók. Január 9-ig mindennap várják a sízőket – tájékoztatott Székely Béla.

Maroshévízen a Mogyorós és a Fenyő sípalya is üzemel. A hóréteg vastagsága megfelelő. Működik a homoródi Lobogó sípalya is.

Borszákon a Reménység síközpontban mindhárom – a Reménység, a Prücsök és a Verőfény –

pályán lehet sízni, a hóréteg megfelelő.

A székely síparadicsomban, a Madarasi Hargitán mindenik pálya működik naponta 10-16 óra között. A vakáció idején mindennap lesz esti sízés is 18-20 óra között. Január elsőjén 10 óra helyett 12 órakor indulnak a felvonók – mondta el Ruszuly Emese. A bérletárak enyhén emelkedtek, a legnépszerűbb napi felnőttbérlet 90 lejbe, a gyermekbérlet 75 lejbe kerül.

Az egyetlen Maros megyei nagy sípalyát, a szovátait nem tudták beüzemelni, csak a tetőn levő kisebbik gyakorló pályát, mert nem hullott kellő mennyiségű hó, sőt az utóbbi napokban esett az eső.

A hóágyúkat nem lehetett bevetni, mert nem volt elég hideg. A libegő működik, a tetőre fel lehet jutni – mondta Hârșan Anamaria, a Répás panzió és a sípalya üzemeltetője, aki abban reménykedik, hogy ha téliesebbre fordul az időjárás, működtetni lehet majd a nagy sípalyát is.

Mivel a napokban enyhe, pozitív hőmérsékleti értékekre, illetve esőre lehet számítani, ezért az adott sitelep webkameráin ajánlott idejében tájékozódni az időjárási és hóviszonyokról.

A Környezetvédelmi Minisztérium többéves tartozást fizetett ki az erdőtulajdonosoknak

Idén a Környezetvédelmi Minisztérium több mint 191,5 millió lej értékben adott támogatást a magánerdőtulajdonosoknak. Ebből az összegből több mint 21,4 millió lej 2019-es elmaradás 375 tulajdonossal, valamint több mint 103,7 millió lej 2020-as elmaradás 955 tulajdonossal szemben. Továbbá 66,3 millió lej járt idén 636 magánerdőtulajdonosnak. Ezek az összegek támogatásként járnak azoknak a tulajdonosoknak, akik a vonatkozó törvény értelmében nem termelhetnek ki fát, mert védett területen található a birtokukban lévő erdő – jelentette ki Tánzos Barna, az RMDSZ környezetvédelmi minisztere.

pontjának értelmében a 2020-as évre visszamenőleg és 2021-re idén több mint 18,9 millió lejt fizetett ki a minisztérium az összesen 163.900 hektáros 30 hektáros vagy annál kisebb erdőt érintő erdészeti szolgáltatásokra.

„Idén kifizettük a 2019-es és 2020-as elmaradásokat is, számos székelyföldi közbirtokosság kapta meg azt a támogatást, amelyre évek óta vár. Ahhoz, hogy valóban védjük a környezetünket és az értékes ökoszisztémákat, az államnak vállalnia kell az ezzel járó költségeket. Romániában a törvény lehetővé teszi a kártérítés megítélését azoknak az erdőtulajdonosoknak, akiknek olyan helyen van az erdős területük, ahol kitermelési korlátozások vannak érvényben. Csakhogy az utóbbi években ezekre a támogatásokra

Fotó: Horváth Éva

A szakértő hozzátette: a Környezetvédelmi Minisztérium a 46/2008-as erdészeti törvény 16-os cikkelye alapján a költségvetéséből több mint 47,7 millió lejt fizetett ki az olyan, maximum 30 hektáros erdőt érintő erdészeti szolgáltatásokra, amelyeknek nincs biztosítva az adminisztrációja, nem ismert vagy meghalt a tulajdonosa, és még nem zajlott le a hagyatéki tárgyalás.

Ebben a kategóriában a 2019-es elmaradásoktól kezdve 2021 harmadik negyedévéig a következő összegeket folyósították:

* 59.812,77 lejnyi elszámolás a 2019-es évre visszamenőleg,

* 19.840.545,71 lejnyi elszámolás a 2020-as évre visszamenőleg,

* 27.893.211,41 lejnyi 2021-es elszámolás.

A 46/2008-as erdészeti törvény 16-os cikkelye értelmében 2021 harmadik negyedévéig 188.582 hektáros erdőre utalt ki pénzt a Környezetvédelmi Minisztérium. Ugyanakkor a 46/2008-as erdészeti törvény 97-es cikkelye a

nem fordítottak elegendő költségvetést, és ez a jog csak papíron maradt. Egy évvel ezelőtt ezen a téren komoly elmaradásokkal vettem át a minisztériumot, és prioritásként kezeltém ezek törlesztését. Örömmel jelentem, hogy a célkitűzést teljesítettük, minden 2019-es és 2020-as elmaradást kifizettünk, sokan lesznek, akik még a héten megkapják 2021-re is a támogatást, az elmaradt összegeket pedig 2022 első negyedévében folyósítani fogjuk. Olyan rendszert vezetünk be, amellyel ezeket az összegeket időben kifizetjük, hogy a korlátozásokban érintett erdőtulajdonosok jogai ne csorbuljanak” – fejtette ki Tánzos Barna környezetvédelmi miniszter.

Továbbá az erdészeti törvény 16-os és 97-es cikkelyének alapján 2021-ben benyújtott kérvények nyomán 41,5 millió lejt (85,13%), a 447/2007-es kormányhatározat értelmében történő igénylések alapján pedig 66,3 millió lejt (63%) folyósítottak a jogosultaknak. (RMDSZ-tájékoztató)

Hegymentők segítségét kérték

Az elmúlt 24 órában 91 segélyhívás érkezett a hegyimentők sürgősségi beavatkozását kérve, többségük Brassó környékén. A Salvamont országos hegyimentő szolgálat diszpécserközpontjához 12 segélyhívás érkezett Brassó, 11 Voineasa, 8 hívás Prahova – Bușteni, 7 Lupény, 6-6 Kolozsvár, Suceava és Szeben, 5-5 a Krassó-Szörény megyei Kis-Havas, Sinaia, Dornavatra, illetve Gorj és Maramaros megye, 4 Predeal és 2 Borsabánya térségéből. Egy-egy hívás érkezett a Krassó-Szörény megyei Szemenik-hegység övezetéből, illetve Fehér, Hargita és Buzău megyéből. A beavatkozások során 93 bajba jutott emberen segítettek a hegyimentők. 36-an közülük kórházba kerültek. A 91 segélyhíváson kívül 54 további hívás érkezett a Salvamonthoz, ezekben az esetekben a sípályák vagy turistaútvonalak állapotáról kértek információt, tanácsot a betelefonálók. (Agerpres)

2022-BEN MAGYARORSZÁGON VÁLASZTÁSOK LESZNEK.

Mindен magyar állampolgár
szavazhat, aki regisztrált.

REGISZTRÁLJON

ÉS SZAVAZZON!

☎ 0800-420-111

✉ info@eurotransalapitvany.ro

🌐 regisztracio.ro

Lőw Zsolt újra Bajnokok Ligája-döntőbe jutna a Chelsea-vel

A labdarúgó Bajnokok Ligájában címvédő Chelsea magyar másodedzője szerint a szakmai stábbal és a csapattal szemben is érezhetően megnöttek az elvárások a sikeres idényt követően, ezeknek igyekeznek megfelelni, és a nemzetközi kupasorozatot, valamint a bajnokságot illetően végig versenyben maradni a végső győzelemért.

A 42 éves Lőw Zsolt az M1 aktuális csatornának adott nyilatkozatában emlékeztetett: Roman Abramovic érkezését követően a Chelsea felnőtt a legnagyobb európai klubok mellé, amit alátámasztanak az elmúlt évek eredményei, sikerei. Hozzátette: mindez annak a munkának a gyümölcse, amit jó pár

évvel ezelőtt kezdtek el, még más szakmai stábok irányításával és teljesen más játékoskeretekkel.

„A klub folyamatos fejlődésen ment át, és hosszú évek óta stabilizálta magát a világ legjobb klubjai között. A Bajnokok Ligája idején megnyerését követően pedig még többen beszélnek arról, hogy a Chelsea az európai topklubok közé tartozik. Mi is minden nap azzal a felelősséggel jövünk dolgozni, hogy a világ egyik legjobb klubját irányítsuk, hatalmas elvárások közé, amit nemcsak a klub támaszt, hanem a külvilág is. Az előző szezonban nyújtott teljesítményünkkel magasra tettük a mércét, megnöttek az elvárások, ezt mi is érezzük” –

mondta. Hangsúlyozta: nagyon jó, pozitív hangulat övezi mind a csapatot, mind az egész klubot, de amennyiben nem úgy teljesítenek, egy-egy mérkőzésük nem jól sikerül, akkor bizony hallani negatív bírálatokat, ami szerinte a futball természetes velejárója.

„Nekünk napról napra, hétről hétre meg kell harcolnunk azért, hogy jó futballt játsszunk, sikeresek legyünk, ami nagyon hamar elmúlhat, mert az ember érdemeit hamar elfelejthetik. A futball közege ilyen, ezzel együtt kell tudni élni, el kell tudni viselni. Az, hogy ilyen sikeres volt az előző szezonunk, az még nem jogosít fel minket arra, hogy hátradőlünk és abból éljünk. Minden hét végén, de inkább háromnaponta méretjük meg újra magunkat, és mindig az aktuális teljesítményünk alapján ítélnék meg minket” – közölte.

A londoniakhoz év elején érkezett Lőw elmondta: immár személyes tapasztalatai is megerősítik, hogy a Premier League a világ legerősebb bajnoksága, amelynek kiegyensúlyozott mezőnyében öt-hat klub küzd a dobogós helyekért. A riválisok pedig, amelyeknek erre nincs reális esélyük, „borzasztóan meg tudják nehezíteni” a topcsapatok dolgát. Mindehhez ráadásul elképesztő iram és zsúfolt menetrend párosul. A magyar tréner kifejtette: a bajnokságban az a céljuk, hogy végig versenyben legyenek a végső győzelemért, az utolsó pillanatig re-

ális esélyük maradjon az aranyérem megszerzésére.

A Chelsea a bajnokságban 19 mérkőzésen 41 pontot gyűjtött, ezzel pillanatnyilag a harmadik, és csak rosszabb gólkülönbsége miatt szorul a Liverpool mögé. Hátránya az élvonal Manchester Cityvel szemben hat pont, miként ugyan csak hat pont választja el a negyedik helyezett Arsenaltól. A BL-csoportkör hat meccsén 13 pontot szerzett, és a csoportgyőztes Juventus mögött másodikként magabiztosan jutott a nyolcaddöntőbe, ahol majd a Lille-lel csap össze. A magyar edző szerint cím-

védőként nem lehet más a céljuk, mint a trófea ismételt megszerzése.

„Ez borzasztó nehéz feladat, mert egyszer megnyerni is nagy kihívás, nemhogy kétszer egymás után. A keretünk azonban van olyan erős és vagyunk annyira felkészültek, hogy reális esélyünk van eljutni a döntőig, mert legalább oda mindenképp szeretnénk bekerülni. Ez persze nehéz, és nem szeretnénk nagyképp tenni, hogy mi csak ezzel lennénk elégedettek. De nagy klubnál nagy célokat tűznek ki elénk, és így mi is nagy célokat tűzünk ki magunk elé” – mondta.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 19. forduló: Aston Villa – Chelsea 1-3, Brighton & Hove Albion – Brentford 2-0, Manchester City – Leicester 6-3, Newcastle United – Manchester United 1-1, Norwich – Arsenal 0-5, Tottenham – Crystal Palace 3-0, West Ham United – Southampton 2-3; 20. forduló: Crystal Palace – Norwich 3-0, Leicester – Liverpool 1-0, Southampton – Tottenham 1-1, Watford – West Ham United 1-4. Az élcsoporthoz tartozók: 1. Manchester City 47 pont, 2. Liverpool 41, 3. Chelsea 41.

* Spanyol La Liga, 4. forduló: Sevilla – FC Barcelona 1-1, Villarreal – Alavés 5-2; 9. forduló: Granada – Atlético Madrid 2-1; 21. forduló: Athletic Bilbao – Real Madrid 1-2. Az élcsoporthoz tartozók: 1. Real Madrid 46 pont/19 mérkőzés, 2. Sevilla 38/18, 3. Betis 33/18.

* Olasz Serie A, 19. forduló: AS Roma – Sampdoria 1-1, Empoli – AC Milan 2-4, Venezia – Lazio 1-3, Hellas Verona – Fiorentina 1-1, Inter – Torino 1-0, Sassuolo – Bologna 0-3, Napoli – Spezia 0-1. Az élcsoporthoz tartozók: 1. Inter 46 pont, 2. AC Milan 42, 3. Napoli 39.

* Francia Ligue 1, 19. forduló: AS Monaco – Stade Rennes 2-1, St. Etienne – Nantes 0-1, Troyes – Brest 1-1, Lorient – Paris St. Germain 1-1, Bordeaux – Lille 2-3, Montpellier HSC – Angers 4-1, Nice – Lens 2-1, Lyon – Metz 1-1, Olympique Marseille – Reims 1-1. Az élcsoporthoz tartozók: 1. Paris St. Germain 46 pont/19 mérkőzés, 2. Nice 33/19, 3. Olympique Marseille 33/18.

Fotó: a Chelsea Football Club közösségi oldala

RÖVIDEN

* Az FC DAC 1904 tulajdonosa azt szeretné, ha Schäfer András a klubnál maradna a szezon végéig. Világi Oszkár ugyanakkor elismerte, hogy ha a téli átigazolási időszakban elfogadható ajánlat érkezik a 2021-es esztendő legjobb magyar futballistájának választott középpályásért, akkor leülnek tárgyalni, de nagyon örülne neki, ha a 22 éves játékos maradna. Schäfert a felvidéki klub szurkolói az őszi idény legjobbjának választották, a középpályás a szavazatok 50,27 százalékát kapta. A 2014 óta létező internetes voksoláson ez a második legfontosabb siker a csapatkapitány, Kalmár Zsolt egy évvel ezelőtti 51,69 százaléka után.

* A Fenerbache vezetőedzője lehet Joachim Löw. Az olasz La Gazzetta dello Sport szerint a török futballklub 2024-ig szóló szerződést ajánlott a 61 éves szakembernek, aki 2006-tól egészen idén nyárig volt szövetségi kapitánya a német válogatottnak, és az Európa-bajnokságot követően távozott posztjáról. A Fenerbahce eddigi portugál tréner, Vítor Pereira a múlt hét elején vált meg posztjától, miután az isztambuli együttes 18 forduló alatt 29 pontot szerzett, és ezzel negyedik a török bajnokság tabelláján.

* Brazília labdarúgócsapat edzője lehet Paulo Sousa. A lengyel labdarúgó-válogatott portugál szakvezetőjét az Internacional Porto Alegre hívja. Két évre szóló szerződést ajánlanak az 51 éves trénernek, aki korábban Magyarországon, a Videotonnán is dolgozott, az idén január 21. óta pedig a lengyel válogatottat edzi. Irányításával az együttes bejutott a jövő évi katarai világbajnokság európai selejtezősorozatának rájátszásába, ahol az orosz válogatottal találkozhat.

* Roy Hodgson életműdíjat kapott Svédországban. A 74 esztendő angol labdarúgóedző még csak 28 éves volt, amikor átvette a kiesés ellen küzdő Halmstad BK irányítását. Edzői pályafutása első csapatával kétszer megnyerte a bajnokságot, ezt követően az IK Oddevold, az Örebro SK és a Malmö FF együttesénél is tevékenykedett. Utóbbinál sok játékos volt alapembere az 1994-ben világbajnoki bronzérmét nyert svéd válogatottnak. Tizenkét szezont töltött a skandináv országban, hétszer nyert bajnoki címet, kétszer pedig Svéd Kupát. Hodgson később svájci, finn és angol szövetségi kapitány is volt, illetve irányította az Internazionale, az Udinese, a Fulham, a Liverpool FC és legutóbb a Crystal Palace együttesét is.

Kétszeresen volt negyedöntős a Sirius

Bálint Zsombor

Két csapattal képviseltette magát Marosvásárhely női kosárlabdacsapata a bukaresti Kosárlabda Arénában rendezett streetball – hivatalos nevén 3x3 kosárlabda – Románia-kupán.

A szövetség az élvonalban szereplő valamennyi klubot részvételre kötelezte, a Sirius pedig nemcsak hogy eleget tett ennek, de tovább is ment, és két sort nevezett a tornán. Mivel, a szabályok szerint, 3x3 kosárlabdában külföldi játékosokat nem lehet nevezni, a Sirius I csapatában Ruxandra Chiș, Andreea Feiseș, Cristina Badi és Czibalmos Timea kapott helyet, míg a Sirius 2-t Raluca Lipovan, Sorana Anca, Oana Moga és Viana Mircea alkotta.

A sorsolás nem kedvezett az első csapatnak, nagyon erős csoportba került, ám miután hosszabbításban egy ponttal kika-

pott Aradtól, Kolozsvár legyőzésével, körbeverésnek köszönhetően továbbjutott a negyedöntőbe. Itt újabb pech, a későbbi győztes Sepsi SIC nemzetközi meccseken edződött játékosaival találkozott, és 18-10-es vereséget szenvedett. Noha célkitűzés nélkül iratkozott be, a Sirius II is negyedöntőbe jutott, miután nagy meglepetésre két győzelmet is aratott a csoportban. Itt

viszont egy olyan Rapiddal találkozott, amelynek az első percekben gyakorlatilag minden sikerült, nagyon gyorsan elhúzott, és a kosárlabdának ebben a műfajában, a hagyományos változattól eltérően, nincs nagy lehetőség a megújulásra.

Szép siker azonban, hogy a Sirius egyetlen klubként két csapattal is a negyedöntőbe jutott.

Eredményjelző

A Sirius II eredményei a selejtezőcsoportban: 16-12 a Sportul Studentesc ellen, 15-4 a Rapid II ellen.

A Sirius I eredményei a selejtezőcsoportban: 16-17 az Aradi FCC ellen, 14-9 a Kolozsvári U ellen.

A negyedöntőben: Bukaresti Agro Squad – Bukaresti Știința Elite 20-7, BC Sirius II – Rapid I 3-21, CSM Târgoviște – Konstancai Phoenix CSU Simona Halep 9-12, Sepsiszentgyörgyi Sepsi-SIC – BC Sirius I 18-10.

Az elődöntőben: Bukaresti Agro Squad – Rapid I 12-15, Konstancai Phoenix CSU Simona Halep – Sepsiszentgyörgyi Sepsi-SIC 10-13.

A döntőben: Rapid I – Sepsiszentgyörgyi Sepsi-SIC 17-21.

A mezőfeleiek nyerték az I. MindJó Mikulás Kupát

Czibalmos Ferenc Attila

A marosvásárhelyi MindJó Baráti Társaság szervezésében érdekes minifocitornát rendeztek a koronkai műfüves pályákon, hét csapat részvételével. A szervezők – ifj. Csutor András-Tomi és Szé-

kely Szilárd – sikeresnek tartják a kezdeményezést, azt pedig külön kiemelték, hogy sérülés és szabálytalanság nélkül zajlottak le a mérkőzések.

A tornagyőztes a mezőfelei fiatalok alkotta együttes lett, amely a döntőben az MSE-s gyerekcsapatok apukáiból verbu-

válódott alakulatot győzte le a döntőben, míg a harmadik helyen a MindJó Baráti Társaság csapata végzett.

A torna fénypontja a Mikulás érkezése volt, aki oklevelekkel és serlegekkel díjazta a legjobbjakat és a dobogós együtteseket.

Fotó: a MindJó Baráti Társaság közösségi oldala

Jótekonysági betlehemezés

Idén harmadik alkalommal vettek részt a búzásbesenyői Dósa Dániel Általános Iskola elemis diákjai a Székelykapuk – Zöldkapuk nemzetközi vetélkedő keretében meghirdetett humanitárius betlehemezésben a karácsony előtti időszakban. A vetélkedő célja és ezáltal a résztvevők célja is a hagyományörzés és értékmentés mellett a rászoruló gyerekek megsegítése volt.

Több helyszínen és időpontban vitték el az örömhírt Búzásbesenyő különböző helyszíneire és Kerelószentpálon.

Az első állomás a búzásbesenyői óvoda udvara volt, ahol a kis óvodások követték figyelemmel társaikat. Ezt követte a Gondviselés Házában (idősotthon) előadott játék. Megható volt látni az örömet, amit ott észleltek: meg tapasztalhatták, milyen érzés ilyen lelki ajándékot adni.

Az idei évben, a járványügyi helyzet miatt, kültéri előadásra is sor került. Búzásbesenyő több utcájában sikerült megörvendeztetni

az érdeklődőket. Hálásak is voltak a lakosok, csillogó szemmel követték gyermekeink betlehemezését.

Ünnepi keretek között december 19-én, vasárnap, a búzásbesenyői római katolikus templomban mutatták be a betlehemes játékot.

Mint visszatérő vendégeket, a Kerelószentpáli Polgármesteri Hivatal is nyitott szívvel és lélekkel fogadta a gyerekeket.

Záróünnepségként a helyi Dósa Dániel Általános Iskola udvarán került bemutatásra a kisiskolások humanitárius betlehemezése.

A résztvevők, szervezők bíznak abban, hogy ezáltal is sikerült örömet szerezni a közösségnek, meg tapasztalni, milyen lelki értékeket átadni, mi is valójában a karácsony lényege.

Ezúton is szeretnének köszönetet mondani a felajánlott adományokért, amit nemes célra, árvaháznak utalnak át.

Szervezők: Kelemen Júlia és Simon Hajnal tanítónők

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

TELKET VÁSÁROLNÉK
Nyárádra, Marosra nyíló eladó telket keresek, 1 hektárnál nagyobb, Marosvásárhely 30 km-es körzetében.
Tel. 0737-717-780. (sz.)

ADÁSVÉTEL

TELKET vásárolnék (40 árnál nagyobb) Marosvásárhely 15 km-es körzetében. Tel. 0723-524-737. (14107-1)

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás tömbházlakás. Tel. 0771-653-905. (sz.-1)

ÉLETJÁRADÉKKAL lakást vásárolok. Tel. 0745-897-690. (13799-1)

MINDENFÉLE

FUVART, bútorthordást vállalunk személyzettel, külföldre is, valamint törmelékiszállítás. Tel. 0749-543-104. (12995-1)

ENGEDÉLLEL rendelkező szerelő víz-, gáz-, központi fűtéssel, padlófűtéssel, kanalizálással kapcsolatos sürgősségi eseteket vállal. Tel. 0770-905-315. (14044)

VÁLLALUNK villanszerelést, vízszelést. Tel. 0774-574-527. (14204-1)

VÁLLALUNK tetőjavítást, meszelést, festést, padlásszigetelést, padlástarítást, parkettcsiszolást. Tel. 0742-734-062, Hunor. (14190-1)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolás-technikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (sz.-1)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (sz.-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (65326-1)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz 3-as fokozatú BETEGNYUGDÍJA-SOKAT. Érdeklődni a Bodoni utca 85. szám alatt vagy a 0756-128-310-es telefonszámon. (66202-1)

Édes ünnepi ajánlat

Az APICOLA Kft. üzleteiben

- Marosvásárhely, 1918. December 1. út 35. szám
- Szászrégen, Stadion utca 14. szám

előnyös áron vásárolhat akác- vagy vegyes mézet, pollent, méhpempőt, propoliszt. Kosmetikumok bő választékát, táplálékkiegészítőket, valamint gyógyteákat talál nálunk. Ne habozzon, termékeink természetesen, a minőség garantált!

Boldog új évet kíván

Cristina Cojocarú mérnök,
APICOLA-igazgató, élelmiszeripari szakértő

„Taníts minket úgy számlálni napjainkat, Urunk, hogy bölcs szívhez jussunk.”

(Zsolt. k.)

Fájó szívvel emlékezünk december 30-án a nyárádszeredai születésű **BERECKI VIKTORRA**

halálának 10. évfordulóján.

Akik szerették és tisztelték, gondoljanak rá kegyelettel. Találkozzunk az Úr napján!

Szerettei. (p.-1)

Elvesztettem azt, akit nagyon szerettem, jókedvem, nyugalmam vele elvesztettem. Üres már a lakás, nincs, kit hazavárjak. Majd ha elindulok, napjaim letelvé, karjaid kitérve várj az út végén. „Ha emlegettek, köztetek leszek, szeressétek egymást, ahogy én szerettelek. Tudom, hogy búcsú nélkül oly messzire mentem, tudom, hogy megsirattok nagyon gyakran engem. Nyugodjatok bele, már nincs mit tenni, szerettem volna még köztetek lenni, de a halál legyőzött, el kellett menni.” Két kezed munkáját mindenhol látjuk, áldott, szép emléked a szívünkbe zárjuk. A fájdalmat leírni nem lehet, csak letörölni az érted hulló könnyeket. Egy váratlan perc alatt életem véget ért. Búcsúzni sem volt időm, csak csendesesen elmentél.

Szívünkben soha el nem múló fájdalommal emlékezünk 2020. december 31-ére, amikor egy éve távozott az élők sorából a drága jó férj, édesapa, nagytata, dédtata és jó barát,

HEGEDŰS ATTILA

életének 72. évében.

Drága emléke örökre szívünkben él.

Gyászoló szeretteid: feleséged, gyermekeid, azok családja és unokáid. (14333)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorúan, fájó szívvel emlékezünk drága édesanyánkra, **UDVARHELYI JÓZSEFNÉRE** szül. **MÁTHÉ MÁRIA**, aki 2012. december 30-án itthagyt minket, és édesapánkra, **UDVARHELYI JÓZSEFRE**, aki 1978. december 26-án halt meg. Kegyelettel emlékezünk: lányaik: Marika és Ágnes családjukkal, valamint a rokonok, barátok és szomszédok. (14355)

Szomorú szívvel emlékezünk **HÁTSEK VILMOS** főgyógyász-rezre halála első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (14349-1)

Kegyelettel emlékezünk december 31-én id. **ERCSE ISTVÁNRA** halálának 19. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (-1)

ELHALÁLOZÁS

Megrendülten tudtjuk, hogy a szeretett gyermek, testvér, feleség, sógornő, nagynéni, rokon és ismerős,

FELMÉRI RÉKA

51 évesen visszaadta lelkét Teremtőjének.

Temetése december 30-án 11 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben. Nyugodj békében, drága kincsünk!

A gyászoló család. (-1)

Megrendüléssel értesültünk volt kollégánk,

BÍRÓ DÉNES

elhunytáról.

Bíró Dénes 1995-től nyugdíjazásáig, 2019-ig volt a Nemzeti Színház férfinézője.

A Nemzeti Színház közössége kegyelettel fejezté emléke előtt, és ezúton fejezi ki őszinte részvétét a gyászoló családnak.

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház közössége. (-1)

**Administrația Bazinală de Apă Mureș
Maros Vízügyi Hatóság**

*A karácsonyi ünnepek alkalmából
jó egészséget, munkabírást
és sok örömet kívánunk
szeretteik körében.*

BÚÉK 2022!

Boldog

ÚJ ESZTENDŐT

Csép Éva Andrea
Parlamenti képviselő

A GEDEON RICHTER ROMÁNIA
KÖZÖSSÉGE

*örömeinkben gazdag
Boldog Új Esztendőt
kíván Önnek
és szeretteinek!*

120 ÉVE **GEDEON RICHTER**

A HELIANTUS PROD KFT.

**előnyös áron kínálja eladásra magán-
és jogi személyeknek szászrégeni gyümölcsraktárából
(CFR utca 14. szám) a következőket:**

- Golden D alma, 2 lej/kg
- piros alma, 1,8 lej/kg
- pasztőrözött almalé 3 kg-os dobozban 9,65 lej + héa
- almalé, 2 kg/5,97 lej/doboz + héa, 0,5 literes 2,75 lej + héa
- almalé 3 literes zacskóban 7,34 lej + héa
- alma-cékla-muroklé 3 literes dobozban 10,5 lej + héa; 3 literes zacskóban 8,26 lej + héa, 2 literes műanyag palackban 6,89 lej + héa, 0,5 literes palackban 2,7 lej + héa.

Egyenesen a Szászrégen, Radnótfáji utca 9–11. szám alatti gyári raktárból szállítjuk ki. Bővebb felvilágosítás a 0744-477-659 vagy a 0740-309-611 telefonszámon.

*Vasile Hangan mérnök,
a Heliantus Prod Kft. adminisztrátora*

A Dora Optics 2022-ben is gondoskodik az Ön és családja tisztánlátásáról!
Kellemes ünnepeket és sikerekben, egészségben gazdag boldog új évet kívánunk!